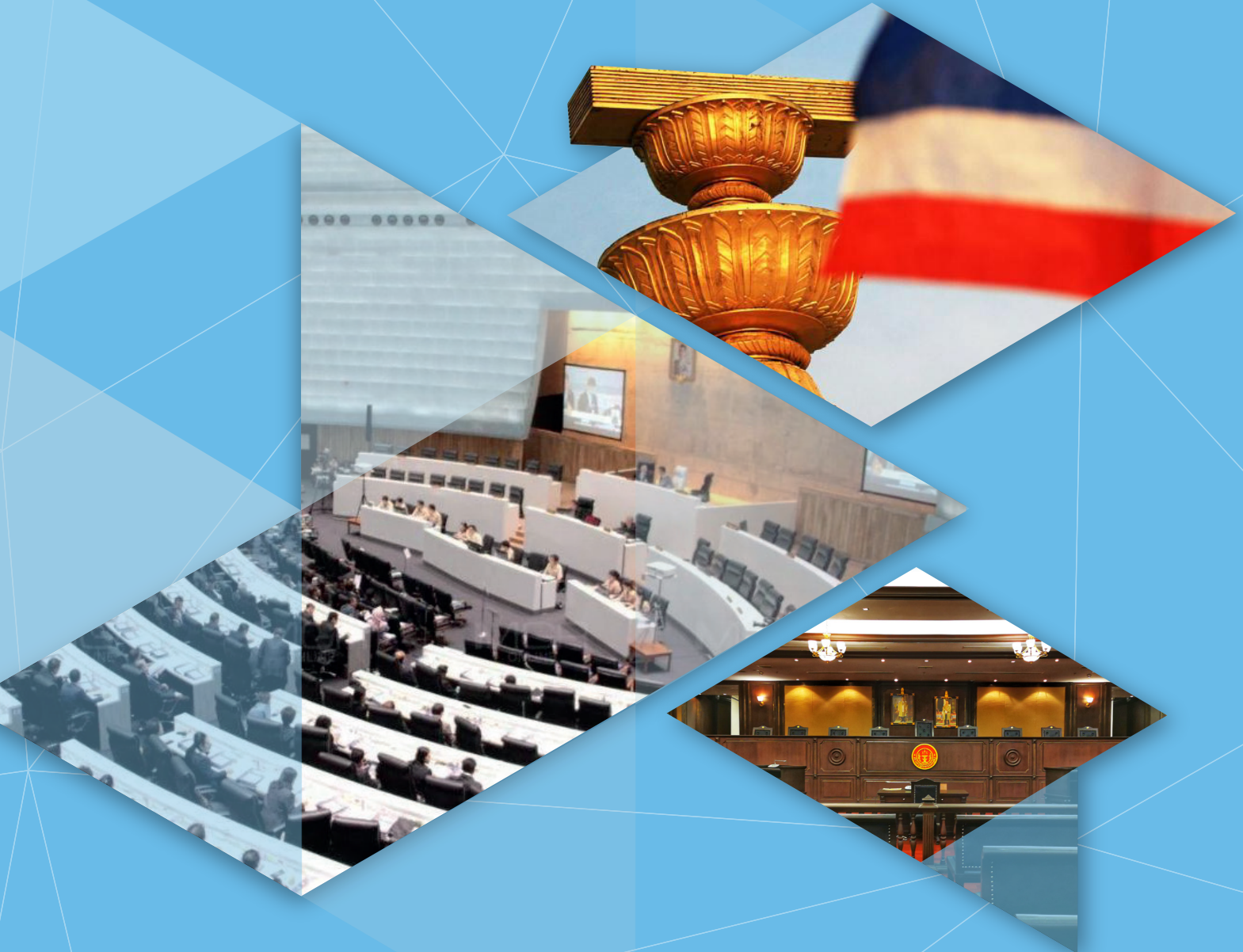

Annual 2018 Report

ศาลรัฐธรรมนูญ

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand
รายงานประจำปี ๒๕๖๑

www.constitutionalcourt.or.th

รายงานประจำปี ๒๕๖๑

ศาลรัฐธรรมนูญ

Annual Report 2018

The Constitutional Court
Of The Kingdom Of Thailand

ISBN : 978-616-253-511-6

พิมพ์ครั้งที่ : ๑

จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

กันยายน ๒๕๖๒

จัดพิมพ์โดย : บริษัท วงศ์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พรินต์ติ้ง จำกัด

๒ ซอย ๘๖/๑ ถนน จรัญสนิทวงศ์

แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐๒ - ๘๘๐ - ๑๘๗๖

โทรสาร ๐๒ - ๘๙๙ - ๐๕๒๖

E-mail : printservice@wswp.co.th

ภาพตราสัญลักษณ์ของ ศาลรัฐธรรมนูญ

ลักษณะของสัญลักษณ์ องค์ประกอบของสัญลักษณ์

เป็นดวงตารูปกลมมีขอบสองชั้น

วงกลมชั้นใน ในตรงกลางมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้น เบื้องบนมีพระตุลพาห์ (ซึ่งหมายถึง ความสุจริต ยุติธรรม และความเฉลียวฉลาดหลักแหลม ในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ) สถิตอยู่ เบื้องล่างมีช่อชัยพฤกษ์ (ซึ่งหมายถึง การบรรลุผลสำเร็จอันประกอบด้วยเกียรติศักดิ์) รองรับ และมีลายกนกก้านชดประกอบอยู่สองข้าง

วงกลมชั้นนอก ใต้ช่อชัยพฤกษ์ของวงกลมชั้นใน เป็นอักษร ข้อความว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” และคั่นด้วยดอกประจักษ์ยาม หักท้าย

สี

สีแดงชาด ใช้เป็นสีพื้น หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมภายใน พระปรมาภิไธยพระมหากษัตริยาธิราช อันทรงไว้ซึ่ง พระบรมเดชาบุภาพและกษัตริราชธรรมจริยา ตามบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญ

สีทอง ใช้เป็นสีสำหรับองค์ประกอบของสัญลักษณ์ หมายถึง ความรุ่งเรือง มีศักดิ์ศรี สว่างามสูงส่ง (ไม่จำกัดขนาด)

หมายเหตุ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ หน้า ๑

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษารอคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญสร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐและรักษาความชอบธรรมของการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้กำหนดให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญนอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๔ กำหนดว่า เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี

รายงานประจำปี ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบและนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

V

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ศาลรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

ค
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ภาพตราสัญลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ

ก

คำนำ

ข

สารบัญ

ก-จ

คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ

จ-ช

ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ช

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑

๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒

๒. ศาลรัฐธรรมนูญ

๓

๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

๔

๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๔

๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๑๘

๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒๒

๓.๑ อำนาจอหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒๒

๓.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒๓

๓.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒๓

๓.๔ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

๒๔

๓.๕ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓๒

๓.๖ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๑

๓๓

๓.๗ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓๔

ศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๒

ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๓๗

- ๑. การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ๓๘
- ๒. การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๔๑

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๔๓

- ๑. ผลการดำเนินงานด้านคดี ๔๔
 - ๒. ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย ๖๖
 - ๓. ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์ ๗๐
 - ๔. ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ๗๓
 - ๕. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๗๕
 - ๖. ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่าย ๙๑
- ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ส่วนที่ ๔

การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ ๑๑๓

- ๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ ๑๑๔
- ๒. ประมวลภาพกิจกรรม ๑๒๐

ส่วนที่ ๕

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๑๒๕

- รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๑๒๖
- สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

รายชื่อคณะทำงาน ๑๔๒

จ

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ประธาน

ศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ ภัทธีรนาทกุล

นายชัย ชลวร

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

ด

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

តុលាការ

គ្រឹះស្ថាន

នាយកប្រតិបត្តិ កុំបូងស៊ូ

នាយកប្រតិបត្តិ ឡូតាសាម

នាយកប្រតិបត្តិ កឹមសា កឹមសា

នាយកប្រតិបត្តិ ធីត្រីណ ធីត្រីណ

ผู้บริหาร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายชวนะ ไตรมาศ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นางพรทิกา ไสวสุรณวงศ์

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พินิต ภาคภูมิ ศิลารัตน์

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๘

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๑
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่ ๑ บทนำ

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

ศาลรัฐธรรมนูญ

บทนำ

๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า” ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดทำเป็น “รายงานประจำปี ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญ” เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานและรายงานการสอบบัญชีในรอบปีดังกล่าว

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนการปฏิบัติการประจำปีและรายงานผลการบริหารจัดการงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้รับทราบเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ภารกิจและการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในทุกๆ ด้านอีกด้วย

๒

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๒. ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักทำหน้าที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและรักษาความสมดุลในระบบการเมืองตามหลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๓

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๓ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ การพ้นจากตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ อาจแบ่งหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เป็น ๘ กลุ่ม ดังนี้

- (๑) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย
- (๒) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด
- (๓) การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ
- (๔) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- (๕) การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

(๖) การพิจารณาวินิจฉัยหนังสือสัญญาระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนหรือไม่

(๗) การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๒๑๐ วรรคสอง ยังบัญญัติให้การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ โดยมีอิสระในการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ตลอดจนการยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๘ กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย

๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๐ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ คือ

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง

ทางการเมือง

- (๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ ได้บัญญัติให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ และได้บัญญัติให้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญข้างต้น ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ซึ่งหากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ไม่มีข้อทักท้วงภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่รับร่างดังกล่าว ก็ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป แต่หากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบดังกล่าว มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอความเห็นนั้นไปยังรัฐสภาและให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรได้ โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติว่า ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี หรือนายกรัฐมนตรี เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ก็ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘)

ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติเห็นชอบและ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่งนั้น ถ้า

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) นายกรัฐมนตรี เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ไม่เป็นสาระสำคัญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และร่างพระราชบัญญัตินั้นยังคงสามารถประกาศใช้บังคับได้

๑.๓ การพิจารณาวินิจฉัยร่างข้อบังคับการประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๙)

รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตรารึขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๔ การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภา มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการตราพระราชบัญญัติว่าต้องเริ่มต้นเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน เมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตาม ในขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา หากวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ถือว่าวุฒิสภาได้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร หรือหากวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขและต่อมาได้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาแล้ว แต่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างของคณะกรรมการร่วมกัน ในกรณีนี้ก็ถือว่ามีกรยับยั้งร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อนเช่นกัน และระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๘๐ วัน เว้นแต่จะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรสามารถยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๐ วัน ดังนั้น ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติ ห้ามมิให้คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

๑.๕ การพิจารณาวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ กระทำการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติมาตรการเพื่อตรวจสอบกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่ โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา สามารถเสนอความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล และถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ผู้นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคณะรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี

อนุมัติให้กระทำการ หรือรู้ว่าการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้นนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการ หรืออนุมัติโครงการ หรือจัดสรรเงินงบประมาณ โดยรู้ว่าการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือ หรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากความรับผิด

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รู้ว่าการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนในทางลับโดยพลัน และเมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่ามิมูลให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ พิจารณาวินิจฉัยให้ผู้กระทำความผิดสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำความผิดนั้นพ้นจากตำแหน่งและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งกรณีที่ผู้นั้นเป็นคณะรัฐมนตรี และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

๑.๖ การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒)

การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ บัญญัติไว้ จะต้องเป็นกรณีที่มิคดีเกิดขึ้นในศาลก่อน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร และไม่ว่าคดีนั้นจะอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลใดก็ตาม หากศาลเห็นเองหรือคู่ความ (โจทก์หรือจำเลย) หรือคู่กรณี (ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดี) ในคดีนั้นโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นหรือคำโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลดังกล่าวผ่านทางสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อส่งไปศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งกรณีนี้ศาลที่ส่งความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญยังสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้ แต่ต้องให้การพิพากษาคดีไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกคำพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใดๆ

สำหรับบทบัญญัติที่ศาลจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย หมายถึง กฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๑.๗ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑))

การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ไม่จำเป็นต้องเป็นคดีในศาลก่อน อย่างไรก็ตาม การเสนอเรื่องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ วิธีการในการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น หมายถึง กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดั่งเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๒. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓)

การตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดั่งเช่นพระราชบัญญัตินั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ ได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องเป็นการตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ

อย่างไรก็ดี การตราพระราชกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

เมื่อพระราชกำหนดมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นต่อไป และในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภายังไม่ได้อนุมัติพระราชกำหนดนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาแห่งที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไขว่าเป็นการตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และให้ประธานสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อพิจารณาวินิจฉัยและให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับการแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคำวินิจฉัย ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้แจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

๓. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒))

นอกจากหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายแล้ว รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๒ ได้บัญญัติให้มี “องค์กรอิสระ” ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น

ให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เทียงธรรม ปราศจากอคติในการใช้ดุลพินิจ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และกรณีที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับหน่วยงานใดก็ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่ปัญหาได้แย่งระหว่างหน่วยงาน ก็ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นหนังสือเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๔.๑ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และยังให้สิทธิประชาชนและชุมชนในการติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมทั้งมีสิทธิฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้น

๔.๒ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่า การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๕. การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

๕.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการร้องขอให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ และหากผู้ใดทราบว่ามีกระทำความดังกล่าว ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ อย่างไรก็ดี หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับคำร้อง ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๙))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๕ ได้บัญญัติให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐจะกระทำมิได้ นอกจากนี้ หากการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ จะต้องจัด

ให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเสียก่อน ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญไว้อย่างชัดเจนด้วย

อย่างไรก็ดี ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกันแล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการลงมติเห็นชอบแล้วเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ หรือมีลักษณะที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง โดยในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

๖. การวินิจฉัยหนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้หนังสือสัญญาใดที่ประเทศไทยทำกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยหนังสือสัญญาดังกล่าว ได้แก่

- (๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย
- (๒) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศ
- (๓) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา
- (๔) หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง อันได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้

๗. การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๗.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใดคนหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๐๑ (๓))

(๒) ขาดคุณสมบัติของการมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๗)

(๓) มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๘)

(๔) การกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือ มาตรา ๑๘๕)

(๕) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก (มาตรา ๑๐๑ (๘))

(๖) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกตามมติของพรรคการเมืองนั้น ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นมิได้เข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พ้น ๓๐ วันดังกล่าว (มาตรา ๑๐๑ (๙))

(๗) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มามีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด ๖๐ วันนั้น (มาตรา ๑๐๑ (๑๐))

(๘) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๐๑ (๑๒))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๑๑ (๓))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๘)

(๓) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา (มาตรา ๑๑๑ (๕))

(๔) กระทำการอันเป็นการฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ (มาตรา ๑๑๓) หรือกระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้ กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าว ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ด้วย

๗.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติเหตุที่ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๗๐ (๒))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖๐)

(๓) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๖) หรือกระทำการต้องห้ามในการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และเป็นลูกจ้างของบุคคลใด (มาตรา ๑๘๗)

(๔) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเนื่องจากดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกิน ๘ ปี (มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า ความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงหรือไม่ได้ด้วย

๘. การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๘.๑ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องคัดค้านมติ คำสั่ง และประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑ วรรคสอง และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องประกอบด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ดี ภายหลังจากการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว หากนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่รับหนังสือแนบ และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ภายหลังจากที่รับทราบมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีมติให้เพิกถอนข้อบังคับของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสาม และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ข้อบังคับพรรคการเมืองนอกจากจะต้องมีรายการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จะต้องมีลักษณะที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างคนในชาติ และไม่ครอบงำหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ดีหากปรากฏภายหลังว่า ข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่มีรายการตามที่กฎหมายกำหนดหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับนั้น และให้แจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มติดังกล่าว ในกรณีนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่มีการแก้ไขหรือยังไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ภายหลังจากที่รับทราบมติดังกล่าวแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติให้เพิกถอนข้อบังคับพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคห้า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลไม่ให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ซึ่งสมควรเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หากความปรากฏต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าสมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีมติหรือสั่งการให้สมาชิกผู้นั้น ยุติการกระทำโดยพลัน และกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่จำเป็นเพื่อมิให้เกิดการกระทำดังกล่าวอีก แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มติดังกล่าว อย่างไรก็ดี หากความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมิได้มีมติหรือสั่งการให้สมาชิกยุติการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองจนกว่าจะพ้นเวลา ๒๐ ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ทั้งนี้ กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

(๔) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมือง สิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับ เหตุแห่งการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองไว้หลายประการ อาทิ พรรคการเมืองไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้อง หรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามจำนวนที่กำหนดไว้ภายหลังจาก ที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่มีการประชุมใหญ่หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย หรือพรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ เป็นต้น ซึ่งเมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใด สิ้นสภาพด้วยเหตุดังกล่าว ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีกรณีที่เป็นเหตุให้ พรรคการเมืองสิ้นสภาพ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ประกาศการสิ้นสภาพของพรรคการเมือง ในราชกิจจานุเบกษา และให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นการถูกยุบพรรคการเมืองด้วย

อย่างไรก็ดี หากหัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศสิ้นสภาพไม่เห็นด้วยกับการประกาศ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) การวินิจฉัยขอให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข หรือพรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย หรือมีเหตุอันจะต้องยุบพรรคการเมือง ตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้วมีหลักฐานว่าพรรคการเมืองได้กระทำการตามเหตุดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๓ กำหนดว่า เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็น เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียน

พรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอให้อัยการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้

(๖) การวินิจฉัยกรณีพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑

บทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ ได้บัญญัติให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังคงดำรงอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๔๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑ ได้กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น การแจ้งเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคน หรือจัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้อง และเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ เป็นต้น

การวินิจฉัยเรื่องใดๆ ดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัยในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘.๒ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการกระทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการกระทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ได้บัญญัติให้ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท อันเป็นผลมาจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการการกระทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้รับฟังตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญและประธานศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่และอำนาจที่นอกเหนือจากการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. การเสนอแนะความเห็นต่อร่างกฎหมายและพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดี โดยเป็นหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งภายหลังจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ (๒) กำหนดให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้องค์กรที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งในกรณีของศาลรัฐธรรมนูญนั้น รัฐสภาจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วไปให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็นว่ามีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ และรัฐสภามีอำนาจที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ตามความเห็นและข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และร่วมกับองค์กรอิสระอื่นในการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อใช้บังคับกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๗๖ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ ยังบัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ด้วย

๒. หน้าที่และอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๓ บัญญัติให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานธุรการรับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ในกรณีนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ บัญญัติให้สำนักงาน

ศาลรัฐธรรมนูญมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ (๑) บัญญัติให้การบรรจุและแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และมาตรา ๑๖ บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒

๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศใช้บังคับแล้ว (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑)

กระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ มีขั้นตอนดังนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคแรก กำหนดให้ การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ระบบไต่สวน โดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น

นอกจากนี้ยังกำหนดให้ในการพิจารณาของศาลจะต้องเป็นไปโดยความรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ และในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ ตลอดจนขอให้ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

๑. การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๒ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

(๒) เรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๓) มาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง

(๔) คำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณีจัดทำสำเนายื่นต่อศาลตามจำนวนที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลด้วย

คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องนั้นให้ถูกต้อง

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ผู้ร้องจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบฉันทะให้ทนายความหรือบุคคลอื่นยื่นคำร้องหรือดำเนินคดีแทนผู้ร้องได้ ผู้รับมอบฉันทะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบฉันทะได้

๒. การแจ้งผู้ร้องและส่งสำเนาคำร้องให้แก่ผู้ถูกร้อง

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องที่มีคู่กรณีไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้อง หรือมีคำสั่งแจ้งให้ผู้ถูกร้องมารับสำเนาคำร้องภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด เมื่อผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้อง ให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และให้นำความในมาตรา ๔๒ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำร้องมาใช้บังคับ กรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ติดใจที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป

๓. องค์คณะและการพิจารณาคดี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ได้นิยามความหมายของคำว่า “การพิจารณาคดี” คือ “การดำเนินกระบวนการพิจารณาใดๆ รวมถึงการไต่สวน การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย หรือการนั่งพิจารณา” ในขณะที่คำว่า “กระบวนการพิจารณา” หมายความว่า “การกระทำใดๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่นๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น” และคำว่า “การนั่งพิจารณา” หมายความว่า การที่ศาลออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยคู่กรณีมีสิทธิมาอยู่ต่อหน้าศาล นอกจากนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังได้กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีของศาลไว้ดังนี้

๓.๑ การพิจารณาคดีโดยเปิดเผย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ กำหนดให้การนั่งพิจารณาของศาลให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่ศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณที่ทำการศาล หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ศาลมีอำนาจกำหนดบุคคลที่อยู่ในห้องพิจารณาคดีได้ และเมื่อศาลประกาศกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งแรก ให้ส่งสำเนาประกาศแก่คู่กรณีไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนวันนัด ส่วนกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งต่อไป ให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด และให้ปิดประกาศกำหนดนัดดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการศาลด้วย

๓.๒ การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐาน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ กำหนดให้คู่กรณีจะอ้างตนเอง บุคคล และหลักฐานอื่นเป็นพยานหลักฐานได้ และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐานและขอสำเนาพยานหลักฐานของตนเองหรือของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในเวลาทำการได้ และเพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ศาลอาจกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน อย่างไรก็ตามในการอ้างพยานหลักฐานนั้น ให้คู่กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน และวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว โดยอาจยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องยื่นเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่า ๗ วัน

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพยานที่ฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลมีอำนาจสอบถามพยานบุคคลเอง แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใดๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดี แม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีซักถามพยานเพิ่มเติมตามประเด็นและข้อเท็จจริงที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้ซักถามก่อน การถามพยานของศาลใช้คำถามนำก็ได้ หลังจากคู่กรณีถามพยานแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

๓.๓ การให้โอกาสคู่กรณีสืบพยานที่อยู่ นอกที่ทำการศาล

นอกเหนือจากการไต่สวนพยานหลักฐานภายในศาลแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๓ กำหนดให้ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอ โดยอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้ และให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล โดยให้ฝ่ายที่ร้องขอเป็นผู้ดำเนินการเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้นร้องขอและศาลอนุญาต ศาลอาจกำหนดให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ต้องมาเบิกความเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอกำหนด โดยให้ส่งต้นฉบับบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาล และสำเนาแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นทราบก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่า ๗ วัน อย่างไรก็ตามหากคู่กรณีที่ติดใจคัดค้านข้อเท็จจริงในบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าดังกล่าวในประเด็นใด ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่า ๓ วัน มิฉะนั้นให้ถือว่าไม่ติดใจคัดค้าน

ในวันไต่สวนพยาน ให้พยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้า แล้วตอบข้อซักถามเพิ่มเติมของศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นตามประเด็นที่เสนอต่อศาลและศาลอนุญาต หากพยานไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ยอมตอบข้อซักถาม ให้ศาลปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้ พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญใดยื่นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าตามวรรคหนึ่งต่อศาลแล้วจะขอถอนบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือ

ความเห็นล่วงหน้าไม่ได้ และเมื่อพยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าแล้ว ให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าเป็นส่วนหนึ่งของการให้ถ้อยคำของพยาน ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๔

ในระหว่างการไต่สวนของศาล ให้ศาลบันทึกรายงานการพิจารณาตีรวนไว้ในสำนวน และจัดให้คู่กรณีและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากคู่กรณีหรือพยานลงลายมือชื่อไม่ได้ หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้ศาลทำรายงานจดแจ้งเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อเช่นนั้นแทนการลงลายมือชื่อ และให้ศาลบันทึกการให้ถ้อยคำของพยานในการไต่สวนรวนไว้ในสำนวนด้วย โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือวิธีการอื่นใดตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๖

๓.๔ การให้โอกาสคู่กรณีร้องขอให้มีการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี

คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิร้องขอให้มีการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของตนได้ตามที่ศาลเห็นสมควรและภายในเวลาที่ศาลกำหนด การแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณีต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับคำเบิกความของตนหรือบุคคลภายนอก ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมิเหตุผลอันสมควรก็ดี มีสิทธิขอตรวจดู ข้อคัดสำเนา และขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘

๔. การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๕ กำหนดให้ในการวินิจฉัยคดี ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นส่วนตัวเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติ ดังนั้น จึงถือเป็นหน้าที่ของตุลาการทุกคนที่จะต้องร่วมนั่งพิจารณาและร่วมทำคำวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้ความเห็นส่วนตัวของตุลาการ ให้ทำโดยลับและต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะตามข้อกำหนดของศาล

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๒ กำหนดให้องค์คณะของศาลในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการไม่น้อยกว่า ๗ คน และตุลาการซึ่งมิได้ร่วมในการพิจารณาในเนื้อหาคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจในการทำคำวินิจฉัยนั้น หากมีปัญหว่าตุลาการคนใดร่วมในการพิจารณาในเนื้อหาคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยก่อนที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป เว้นแต่การไม่ร่วมทำคำวินิจฉัยจะทำให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน

ในการทำคำวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๕ วรรคสาม กำหนดให้องค์คณะอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใด เป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมติของศาลก็ได้ และคำวินิจฉัยของศาลให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มิคำวินิจฉัย

ในส่วนของผลของคำวินิจฉัย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ กำหนดให้ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน และในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยที่มีคู่กรณี ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย แล้วแต่กรณี ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาให้

ศาลบันทึกไว้และให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นได้อ่านโดยชอบแล้ว หรือในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่ไม่มีผู้ถูกร้องให้ ศาลแจ้งคำวินิจฉัยของศาลแก่ผู้ร้องหรือผู้มีหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และให้ถือว่าวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็น วันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไข การตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓) การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาล จะใช้บังคับแก้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒) การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ถูกละเมิด สิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓) หรือการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑)) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลจัดทำประกาศ ผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว ส่วนการแจ้งให้คู่กรณีมาฟังคำวินิจฉัยและ การอ่านคำวินิจฉัยของศาลและการแจ้งคำวินิจฉัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี คำสั่งดังกล่าว จะต้องประกอบด้วยความเป็นมาโดยย่อของคดี เหตุผลในการมีคำสั่ง ความเห็นประกอบ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอ้างอิง และเมื่อจัดทำคำสั่งเสร็จแล้วให้แจ้งคู่กรณีทราบ พร้อมปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาล ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ทั้งนี้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้มีผลในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำสั่ง ทั้งนี้ เป็นไปตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๗

๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความ ในมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๐ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๓ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม” ประกอบกับมาตรา ๑๙๓ บัญญัติว่า “ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มี ความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ ให้มี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นกรมตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๓.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นส่วนราชการ ที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา ๔ ดังนี้

“มาตรา ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่างๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย”

๓.๒ พันธกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๑) ศึกษาวิเคราะห์ด้านคดีและกฎหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ดำเนินงานอำนวยความสะดวกของศาลรัฐธรรมนูญตามกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและงานศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) พัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานและบุคลากร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

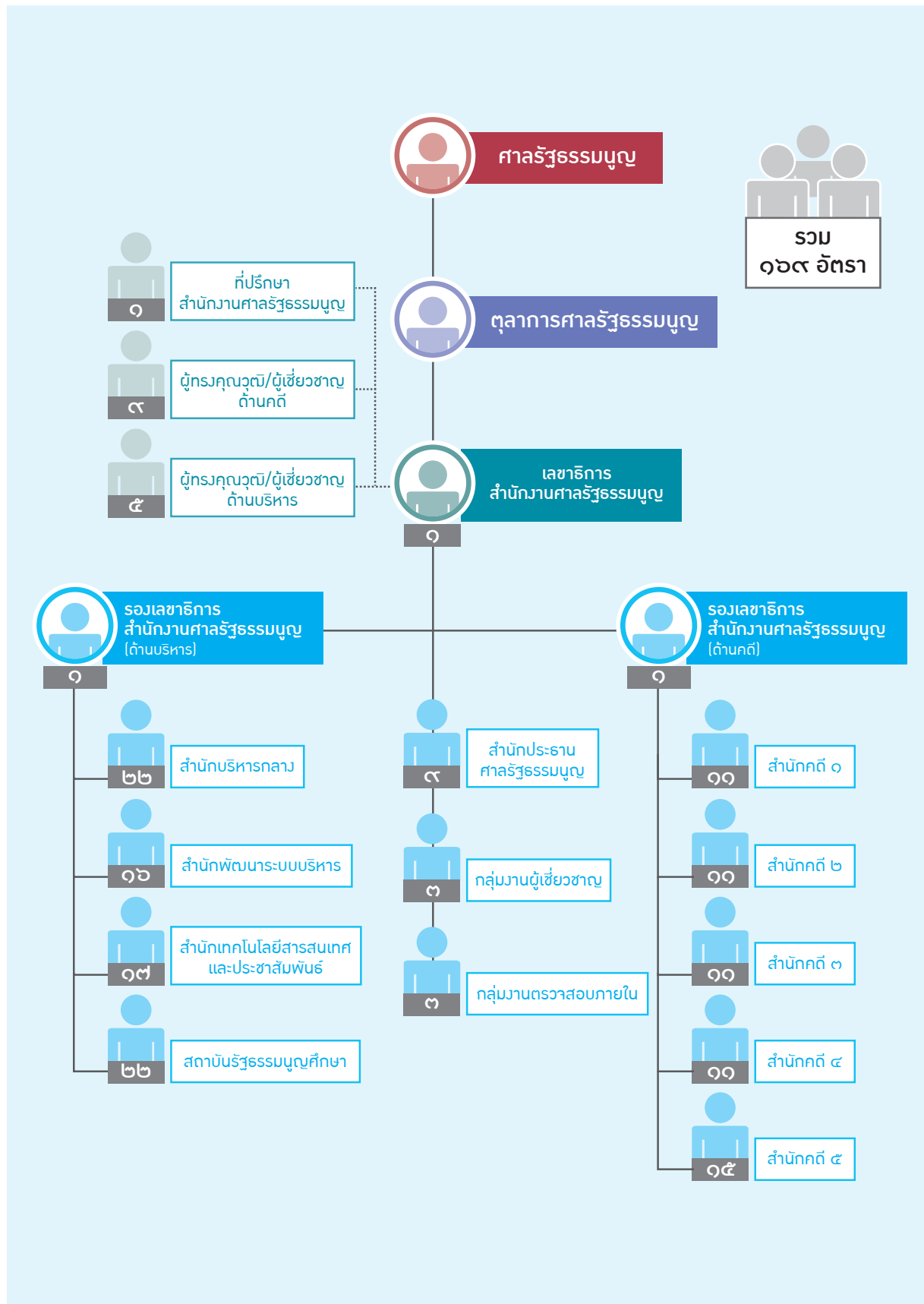
(๕) เผยแพร่ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ การศึกษาต่อสาธารณะเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ งานศาลรัฐธรรมนูญ และการดำเนินกิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๓ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๙ ตอนที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๕) ประกอบด้วย

- (๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ
- (๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน
- (๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
- (๔) สำนักบริหารกลาง
- (๕) สำนักคดี ๑
- (๖) สำนักคดี ๒
- (๗) สำนักคดี ๓
- (๘) สำนักคดี ๔
- (๙) สำนักคดี ๕
- (๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร
- (๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์
- (๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

แผนภาพที่ ๑ โครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒๔

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีฐานะและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ และกลั่นกรองสรุปย่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) วิเคราะห์ ตรวจสอบ และกลั่นกรองคำแถลงการณ์และให้ความเห็นเกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) คำนวณ วิเคราะห์ ให้ความเห็นและจัดทำเอกสารทางวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญหรืองานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

(ง) วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(จ) ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานดังกล่าวและผลกระทบอื่น ที่อาจเกิดขึ้นตามที่ได้รับมอบหมาย

(ฉ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับระบบงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ช) ศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับ รวมทั้งนโยบายที่มีผลกระทบต่อศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ซ) ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ กลั่นกรอง การยกร่างกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ณ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญมีผู้อำนวยการกลุ่มงานเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือสูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของหน่วยรับตรวจ

(ข) ตรวจสอบด้านการเงินและการบัญชีของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินระบบควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ

(ง) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการของประธานศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดนโยบายการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ประธานงานคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งองค์กรและสถาบันต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการต้อนรับ และอำนวยความสะดวกให้แก่การเยือนของอาคันตุกะต่างประเทศ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) สำนักบริหารกลาง มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณและงานธุรการทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการรักษาความปลอดภัยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ

(ง) บำรุงรักษาอาคารสถานที่และยานพาหนะของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการรักษาความปลอดภัยอาคาร สถานที่ บุคคล และเอกสารของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการทางด้านนิติการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงการศึกษา วิเคราะห์ สนับสนุน และพัฒนาการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

(ช) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕ - ๘) สำนักคดี ๑ - ๔ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณารับคำร้องของตุลาการประจำคดี รวมถึงปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของตุลาการประจำคดี

(ข) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดีตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานทางด้านคดีและวิชาการประจำตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) คำนวณ รวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำเอกสารทางวิชาการและคู่มือปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(จ) ให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือความคิดเห็นในเชิงวิชาการเกี่ยวกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) **สำนักคดี ๕** มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์ เสนอแนะผลกระทบและจัดทำความเห็นในสำนวนคดีของสำนักคดีผู้รับผิดชอบเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคำวินิจฉัย และจัดทำบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และศึกษาเปรียบเทียบคดีรัฐธรรมนูญของไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาระบบการพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ

(ง) ตรวจสอบ ติดตาม และดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ตรวจสอบ กลั่นกรอง และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับกระบวนการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการรับคำร้องที่เข้ามาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายสำนวน การเก็บรักษาสำนวน รวมถึงการประกาศราชกิจจานุเบกษา

(ช) งานเลขานุการการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงคดี)

(ซ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักคดีโดยเฉพาะ

(ณ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) **สำนักพัฒนาระบบบริหาร** มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดวางระบบการบริหารการพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาโครงสร้างการบริหารราชการและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและการพัฒนาระบบงานทั่วไป เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวนโยบายในการกำหนดแผนอัตรากำลัง การสร้างระบบความมั่นคงของทรัพยากรบุคคลและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ของบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งในด้านการจัดหา ควบคุมและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ รวมถึงฐานข้อมูลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ และฐานข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทั้งไทยและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและบุคลากรในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือก จัดหา และให้บริการระบบทรัพยากรสารสนเทศด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสาร และสิ่งของที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดประเด็นในการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) จัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือกับศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ หน่วยงานยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรความร่วมมือทางวิชาการและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน ศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาประชาธิปไตย และการส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงการดำเนินเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสัมมนาทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คติรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ โดยความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานอื่น

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานอื่นในภูมิภาค ในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๔ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรอบทิศทางการบริหารราชการของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานการอำนวยความยุติธรรมในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตลอดจนการพัฒนาหลักนิติธรรมในสังคมไทย การสร้างบรรทัดฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยแผนยุทธศาสตร์มีรายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มุ่งเน้นให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีกรอบทิศทางการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพและประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของศาลรัฐธรรมนูญและเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจหลักของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงการเสนอทิศทางและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

นอกจากนี้ได้นำเสนอทิศทางและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization) โดยดำเนินการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการดำเนินงานตามภารกิจด้านต่างๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยใช้การเทียบวัดผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะขององค์กร โดยใช้หลัก Benchmark และวิเคราะห์หาช่องว่าง (GAP Analysis) ของผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะ เพื่อบูรณาการและเป้าหมายในการยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

จากกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ รายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญตามหลักนิติธรรม สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน โดยมีกลไกสนับสนุนงานที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

พันธกิจ (Mission)

๑. รักษาความชอบธรรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ
๓. รักษาความสมดุลในระบบการเมือง
๔. สร้างความเชื่อมั่นต่อภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ
๕. สร้างความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักนิติธรรม
๖. สร้างบรรทัดฐานในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชน

เป้าประสงค์ (Goals)

เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้

๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการพิจารณาคดีสู่ระดับสากล
๒. เสริมสร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรมีความเข้มแข็ง บุคลากรมีความสามารถควบคุมคุณธรรมและจริยธรรม
๓. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ค่านิยม (ศาลรัฐธรรมนูญ)

“ยึดหลักนิติธรรม ค้ำจุนประชาธิปไตย ห่วงใยสิทธิเสรีภาพของประชาชน”

ค่านิยม (สำนึกงาน ศาลรัฐธรรมนูญ)

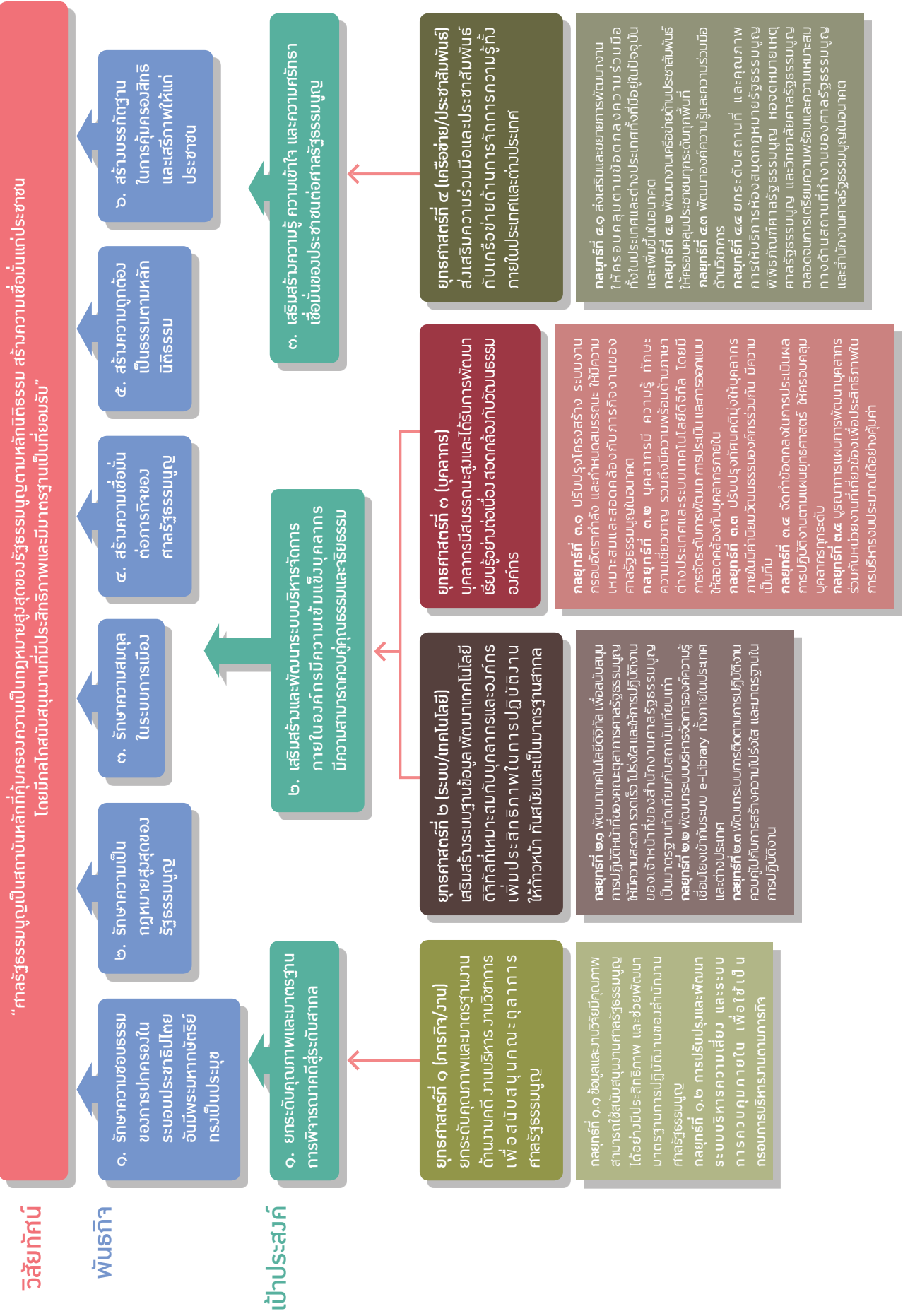
RIGHT

“องค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม”

R: Righteousness	มีคุณธรรมยึดมั่นในความถูกต้อง
I: Intelligence	มุ่งพัฒนาตนเอง
G: Good will	มีไมตรีจิตต่อทุกคน
H: Harmony	มีความรักความสามัคคี
T: Teamwork	มุ่งมั่นทำงานเป็นทีม

แผนภาพที่ ๒ แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy map)

๓.๕ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนงานด้านพิจารณาวินิจฉัยคดี และงานบริหารด้านต่างๆ ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๒๒๒ อัตรา ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๖๙ อัตรา (มีข้าราชการดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๕๙ อัตรา)

๒) อัตรากำลังของลูกจ้างประจำ จำนวน ๓๓ อัตรา (มีลูกจ้างประจำดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๓๒ อัตรา)

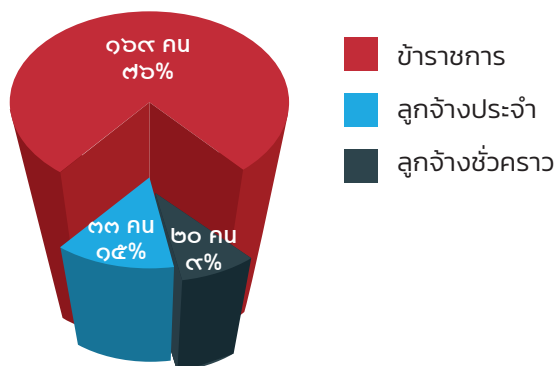
๓) อัตรากำลังของลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๒๐ อัตรา (มีลูกจ้างชั่วคราวดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๒ อัตรา)

รายละเอียดดังนี้

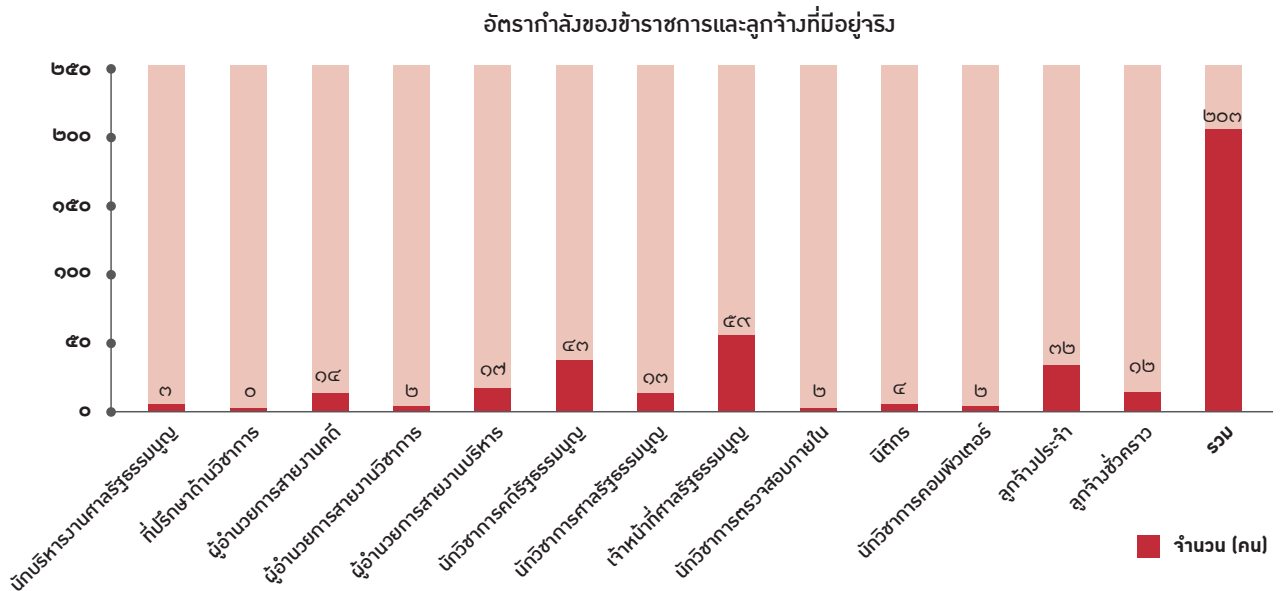
ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนัก/กลุ่มงาน	จำนวนข้าราชการ (คน)	จำนวนลูกจ้างประจำ (คน)	จำนวนลูกจ้างชั่วคราว (คน)
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๓	๐	๐
ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	๑	๐	๐
กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ	๑๗	๑	๒
กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	๓	๐	๐
สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ	๙	๒	๑
สำนักบริหารกลาง	๒๒	๒๐	๓
สำนักคดี ๑	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๒	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๓	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๔	๑๑	๐	๐
สำนักคดี ๕	๑๕	๔	๒
สำนักพัฒนาระบบบริหาร	๑๖	๓	๓
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์	๑๗	๒	๕
สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา	๒๒	๑	๔
รวม	๑๖๙	๓๓	๒๐

แผนภูมิที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

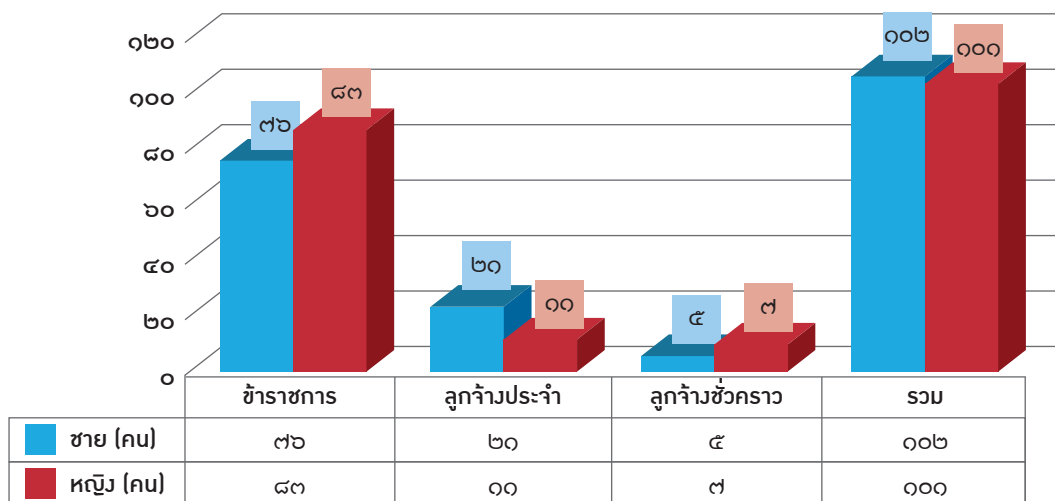

แผนภูมิที่ ๒ แสดงจำนวนอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างจำแนกตามตำแหน่งที่มีอยู่จริงของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ สามารถจำแนกบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำแนกตามเพศ แบ่งออกเป็น เพศชาย จำนวน ๑๐๒ คน เพศหญิง จำนวน ๑๐๑ คน ดังแผนภูมิที่ ๓

แผนภูมิที่ ๓ แสดงจำนวนบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำแนกตามเพศ

๓.๖ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

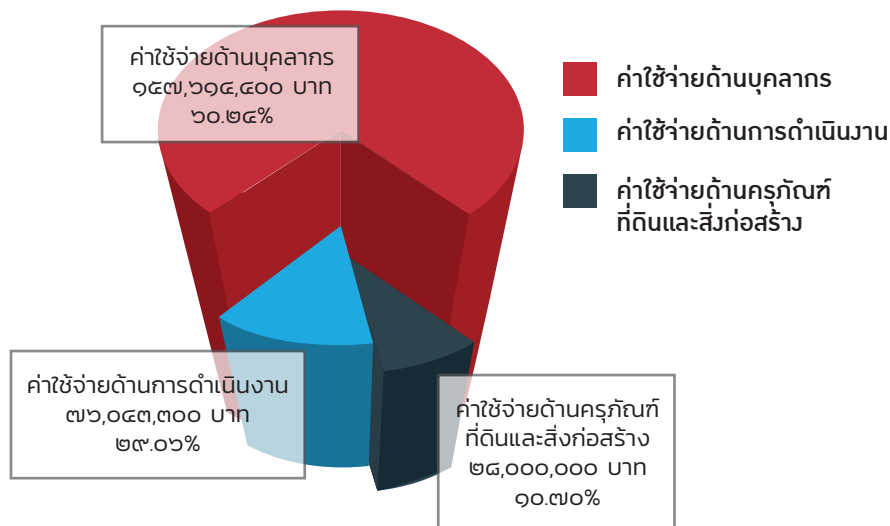
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท พบว่า รายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐ บาท (ร้อยละ ๖๐.๒๔) รองลงมาเป็น ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๖,๐๔๓,๓๐๐ บาท (ร้อยละ ๒๙.๐๖) และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๑๐.๗๐) ดังตารางที่ ๒ และแผนภูมิที่ ๔

ตารางที่ ๒ การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามรายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๖๐.๒๔
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญและคณะสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ	๔๘,๘๒๖,๖๐๐	๑๘.๖๖
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐	๔๑.๕๘
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๙.๐๖
๒.๑ ค่าตอบแทน	๖,๖๐๔,๔๐๐	๒.๕๒
๒.๒ ค่าใช้สอย	๕๙,๓๕๓,๔๐๐	๒๒.๖๘
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๑๘
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๖๘
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐
๓.๑ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐
รวม	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๑๐๐.๐๐

แผนภูมิที่ ๔ แสดงสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภทรายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับจัดสรร

๓๔

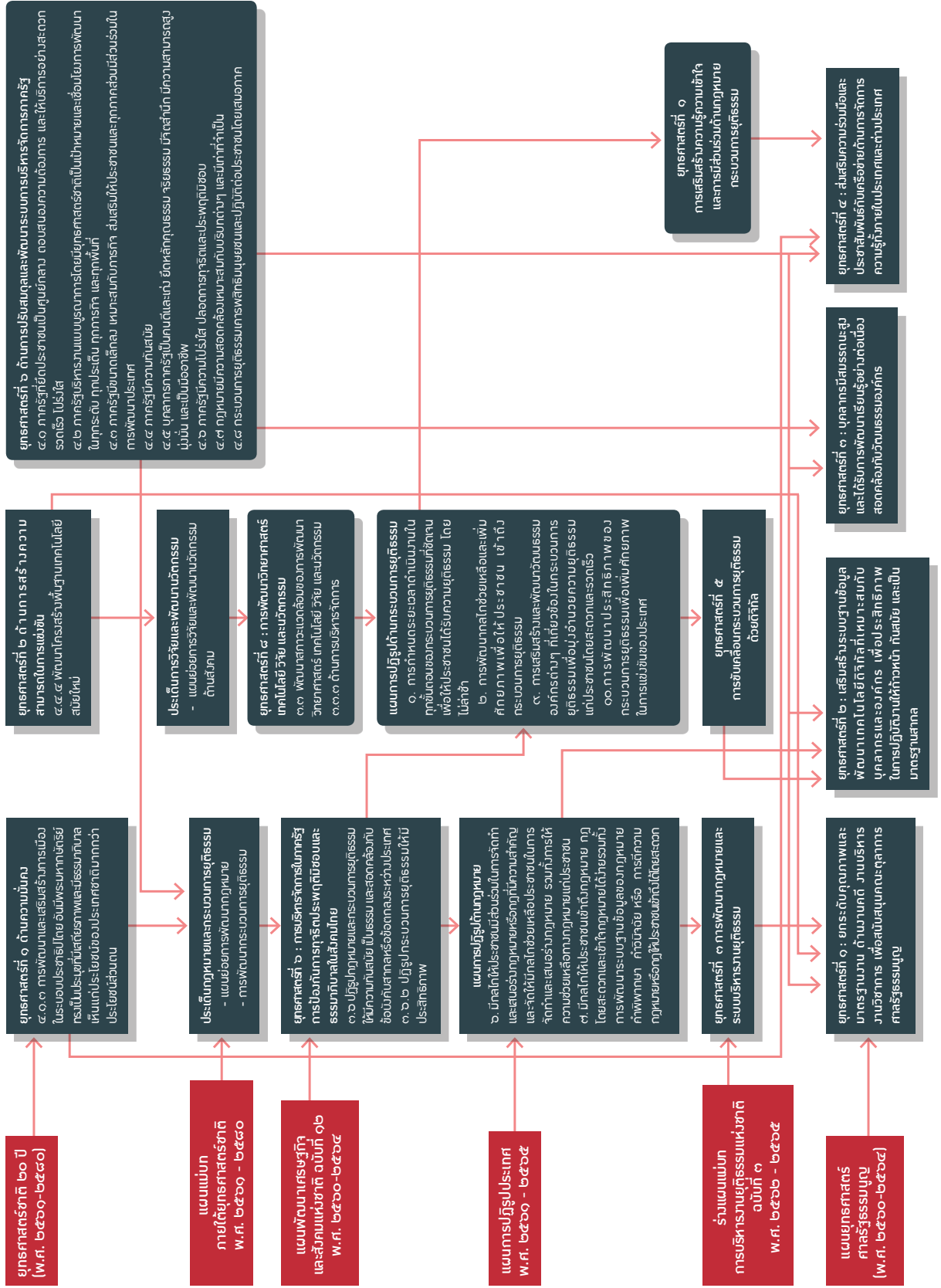
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๓.๗ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

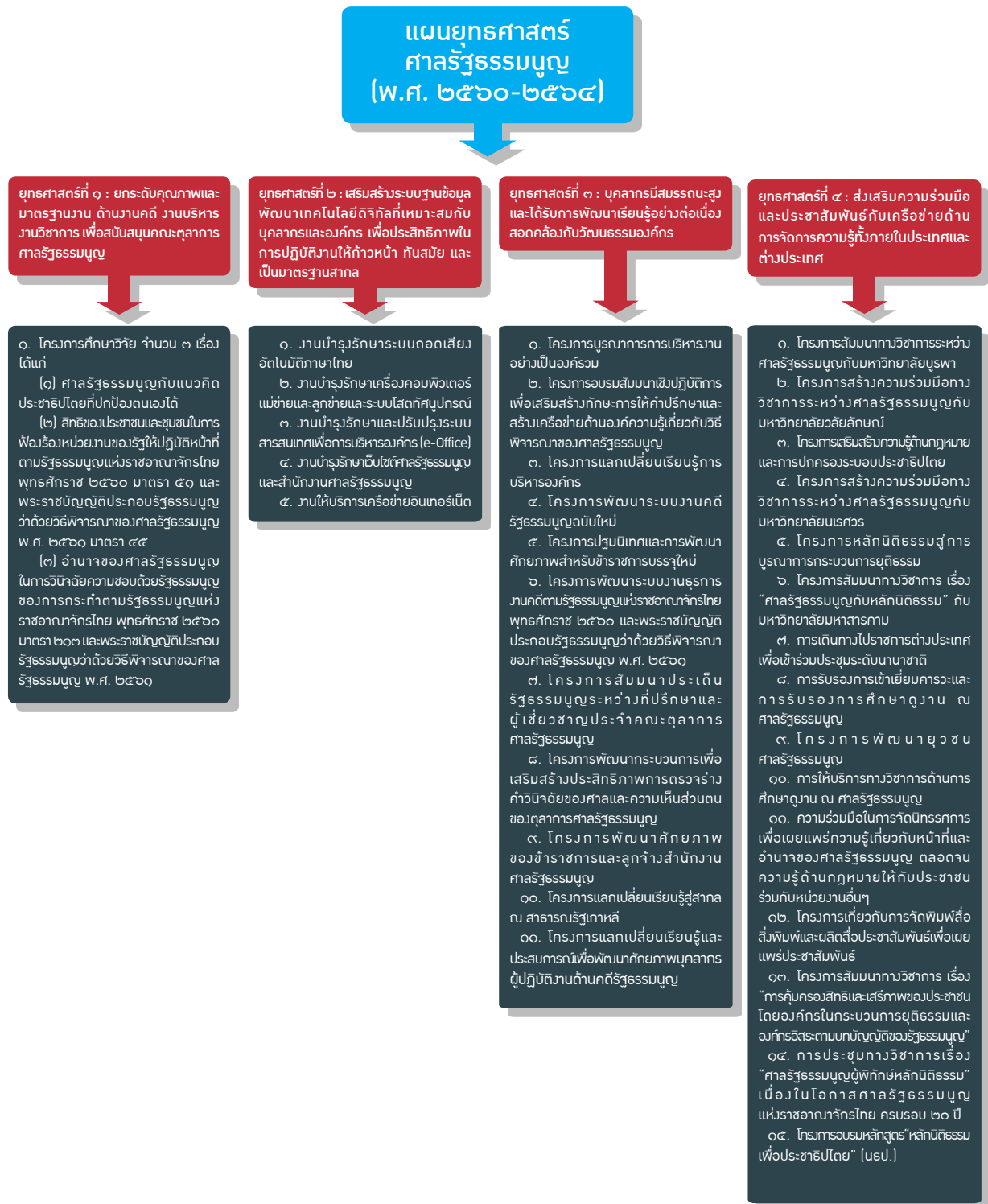
ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้กำหนดทิศทางการและแนวทางต่างๆ ในการปฏิบัติงาน ที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการปฏิรูปประเทศ และร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๓

အသံကောင်းအသံကောင်း

แผนภาพที่ ๓ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ต่อ

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๓๗
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่

ภาพรวม
การเปรียบเทียบผลการ
ดำเนินงานของสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญ
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๑

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับจัดสรรงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๔,๓๐๖,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๘) โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐ บาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๗,๖๖๗,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๑) ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๗๖,๐๔๓,๓๐๐ บาท (ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๓,๓๑๘,๔๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๐) และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง จำนวน ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๙,๙๕๗,๔๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔๘.๑๕) สำหรับการเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ รายละเอียดดังตารางที่ ๓ และแผนภูมิที่ ๕

๓๘

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ตารางที่ ๓ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑		เพิ่มขึ้น/ลดลง จากปีก่อน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๔๙,๙๔๖,๖๐๐	๖๐.๖๒	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๖๐.๒๔	๗,๖๖๗,๘๐๐	๕.๑๑
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ศาลรัฐธรรมนูญและคณะสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ศาลรัฐธรรมนูญ	๔๕,๐๔๒,๗๐๐	๑๘.๒๑	๔๘,๘๒๖,๖๐๐	๑๘.๖๖	๓,๗๘๓,๙๐๐	๘.๔๐
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ	๑๐๔,๙๐๓,๙๐๐	๔๒.๔๑	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐	๔๑.๕๘	๓,๘๘๓,๙๐๐	๓.๗๐
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๘๙,๓๖๑,๗๐๐	๓๖.๑๓	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๙.๐๖	-๑๓,๓๑๘,๔๐๐	-๑๔.๙๐
๒.๑ ค่าตอบแทน	๑๒,๖๓๘,๕๐๐	๕.๑๑	๖,๖๐๔,๔๐๐	๒.๕๒	-๖,๐๓๔,๑๐๐	-๔๗.๗๔
๒.๒ ค่าใช้สอย	๖๖,๐๐๐,๗๐๐	๒๖.๖๙	๕๙,๓๕๓,๔๐๐	๒๒.๖๘	-๖,๖๔๗,๓๐๐	-๑๐.๐๗
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๗๑๗,๐๐๐	๑.๕๐	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๑๘	-๖๓๗,๐๐๐	-๑๗.๑๔
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๘๓	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๖๘	-	-
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และ สิ่งก่อสร้าง	๘,๐๔๒,๖๐๐	๓.๒๕	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	๑๙,๙๕๗,๔๐๐	๒๔๘.๑๕
๓.๑ ครุภัณฑ์สำนักงาน	-	-	-	-	-	-
๓.๒ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	-	-	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	-	๑๐๐
๓.๓ ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	๑,๗๖๕,๐๐๐	๐.๗๑	-	-	-	-๑๐๐
๓.๔ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๖,๒๗๗,๖๐๐	๒.๕๔	-	-	-	-๑๐๐
รวม	๒๔๗,๓๕๐,๙๐๐	๑๐๐.๐๐	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๔,๓๐๖,๘๐๐	๕.๗๘

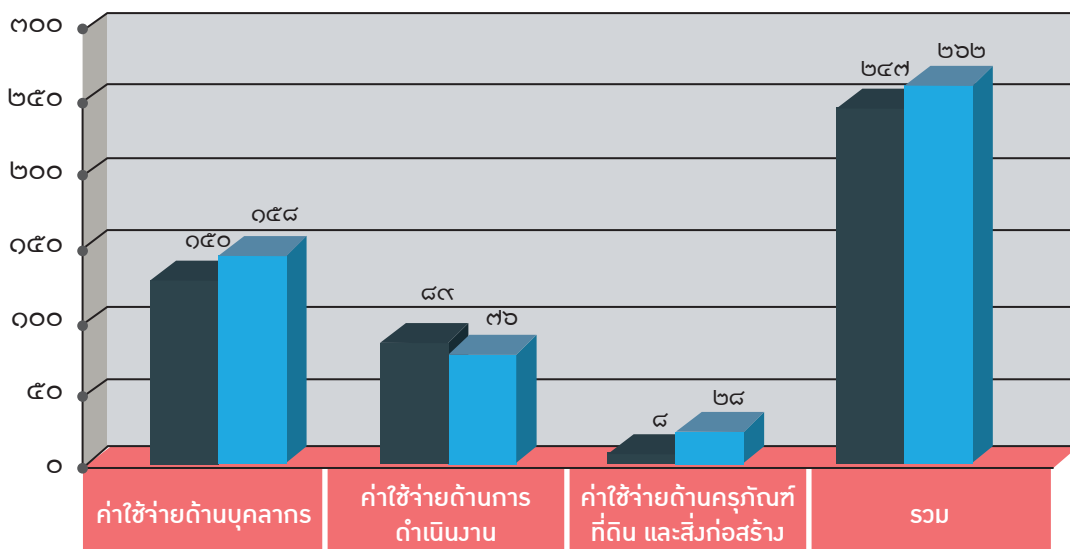
๓๙

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

แผนภูมิที่ ๕ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

ล้านบาท

๒๕๖๐	๑๔๔,๔๔๖,๖๐๐	๘๔,๓๖๙,๗๐๐	๘,๐๔๒,๖๐๐	๒๔๗,๘๕๘,๙๐๐
๒๕๖๑	๑๕๗,๖๙๔,๔๐๐	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐

๒. การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐ บาท โดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๒๒๕,๕๔๑,๓๘๗.๑๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๒๐ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๓๖,๑๑๖,๓๑๒.๘๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๐ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

รายการ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่ายเงิน		คงเหลือ	
		งบประมาณ (บาท)	(ร้อยละ)	งบประมาณ (บาท)	(ร้อยละ)
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๑๕๔,๒๖๖,๘๓๙.๕๘	๙๗.๘๘	๓,๓๔๗,๕๖๐.๔๒	๒.๑๒
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๔๔,๔๐๒,๕๔๗.๖๑	๕๘.๓๙	๓๑,๖๔๐,๗๕๒.๓๙	๔๑.๖๑
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๒๖,๘๗๒,๐๐๐	๙๕.๙๗	๑,๑๒๘,๐๐๐	๔.๐๓
รวมเงินงบประมาณ	๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐	๒๒๕,๕๔๑,๓๘๗.๑๙	๘๖.๒๐	๓๖,๑๑๖,๓๑๒.๘๑	๑๓.๘๐

หมายเหตุ: งบประมาณคงเหลือเป็นงบประมาณในโครงการต่อเนื่องซึ่งจะเบิกจ่ายในปีงบประมาณถัดไป

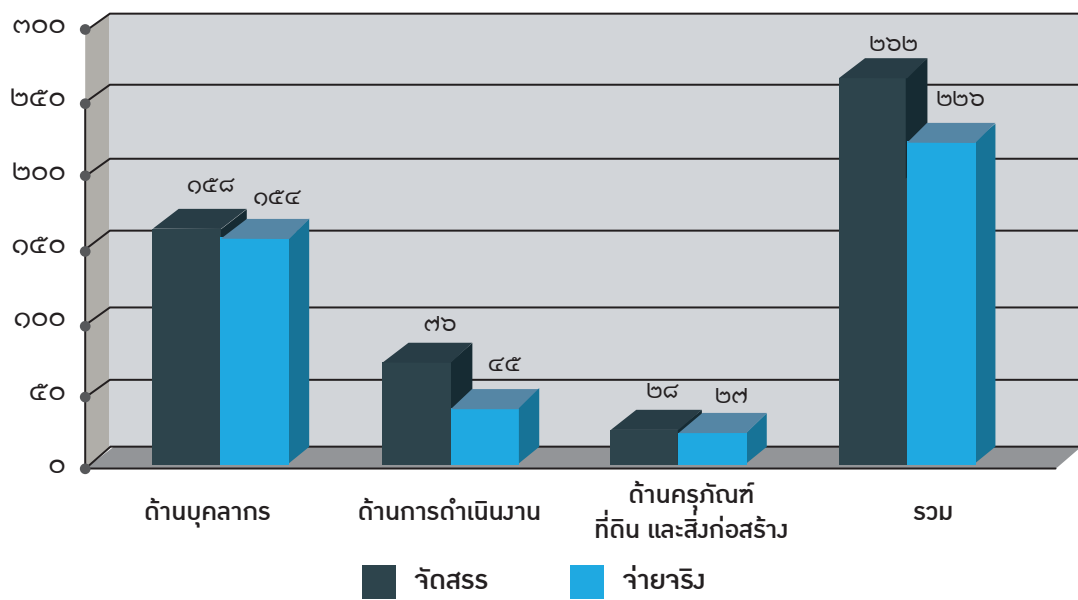
จากตารางที่ ๔ แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๑๕๔,๒๖๖,๘๓๙.๕๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๘๘ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๓,๓๔๗,๕๖๐.๔๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๒

ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๗๖,๐๔๓,๓๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๔๔,๔๐๒,๕๔๗.๖๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓๙ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๓๑,๖๔๐,๗๕๒.๓๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๑

ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๒๖,๘๗๒,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๙๗ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๑,๑๒๘,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๓

แผนภูมิที่ ๖ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔๓

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่

ผลการดำเนินงาน
ของศาลรัฐธรรมนูญ
และสำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญ

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑. ผลการดำเนินงานด้านคดี

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชน

โดยเสมอภาค

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล

ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม
และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย
หรือกฎที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้
ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจ
กฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย
หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ
เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมี
ประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔๔

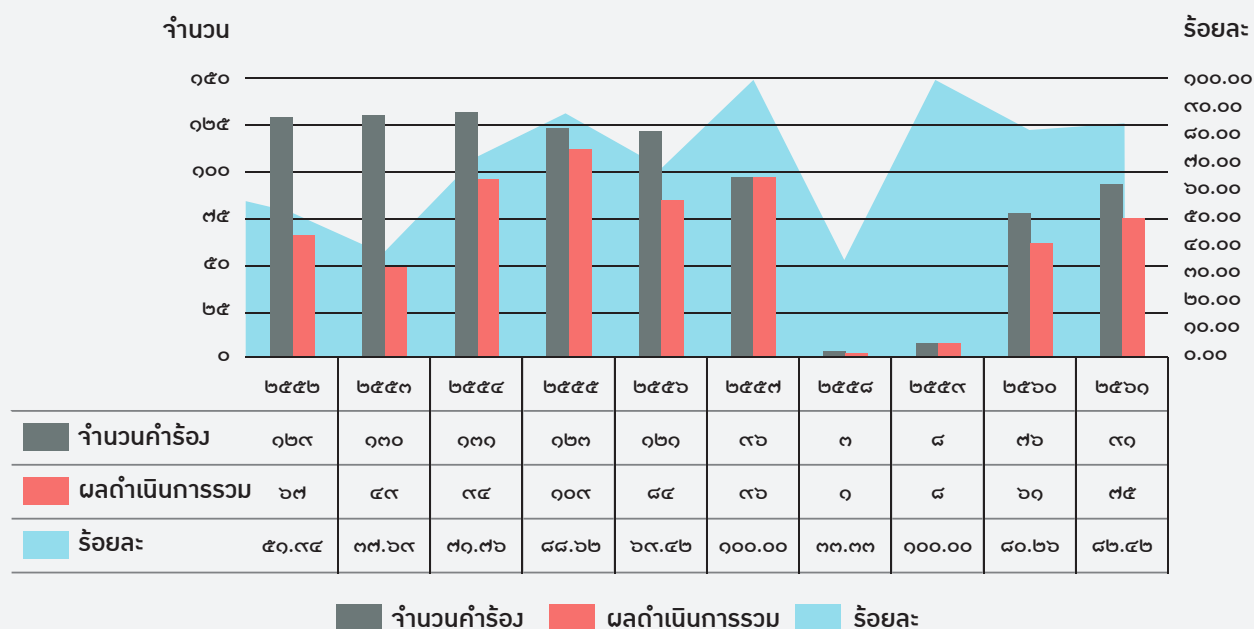
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

แผนงานที่ ๑.๑.๒ การพัฒนาระบบงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่หนึ่ง การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภูมิที่ ๗ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑)

แผนภูมิที่ ๘ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑)

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีคดีอยู่ในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๙๑ เรื่อง จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

๑. คดีที่ค้างพิจารณาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๖ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓^{*} จำนวน ๔ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๒ เรื่อง

๒. คดีที่มีการยื่นเข้ามาใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๘๕ เรื่อง แยกเป็นคดี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖๕ เรื่องและคดีประเภทอื่น จำนวน ๒๐ เรื่อง

๓. คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัยแล้วจำนวน ๖ เรื่อง โดยเป็นคดีที่มีใช้กรณี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ทั้งสิ้น

๔. คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง จำนวน ๖๙ เรื่อง แยกเป็นคดี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖๓ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๖ เรื่อง

๕. คดีที่ยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ยกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๖ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๑๐ เรื่อง

^{*} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มี สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

ตารางที่ ๕ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภทคดี

ประเภทคดี	เรื่องก้างพิการณายก ยกราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งไม่รับ คำฟ้องคดี/ยกคำร้อง	เรื่องก้างพิการณายกไป ดำเนินการต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
๑. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ ประกอบ มาตรา ๑๔๘)	-	๓	-	-
๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘)	-	-	-	-
๑.๓ การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับคดีใด ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๒)	-	๑๓	๔	๙
๑.๔ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๑ (๑))	-	๑	-	-
๑.๕ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๓)	-	-	-	-

ตารางที่ ๕ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องคำพิพากษายก ยกราบ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	เรื่องที่เข้าสู่ ศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งไม่รับ คำเป็นคดี/ยกคำร้อง	เรื่องคำพิพากษายกไป ดำเนินการต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
๒. คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒))	๑	๑	-	๒	-
๓. คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำ ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙)	-	-	-	-	-
๔. คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงาน ของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑)	-	-	-	-	-
๕. คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒)	-	-	-	-	-
๖. คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับ หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยังไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๙)	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๕ สรุปสถิติคดีขอศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องคำพิพากษายก ยกร่าง พ.ศ. ๒๕๖๐	เรื่องที่เข้าสู่ ศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งไม่รับ คำให้การ/ จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องคำพิพากษายกไป ดำเนินการต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรรูปหรือ การกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในการ ใช้งบประมาณรายจ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราช อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๔)	-	-	-	-	-
๘. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ ร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับ การประชุมรัฐสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๙)	-	-	-	-	-
๙. คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นผู้สมัคร (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๐)	-	๑	-	-	๑
๑๐. คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญา ที่ต้องได้รับ ความเห็นชอบจากรัฐสภา (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๔)	-	๑	๑	-	-

ตารางที่ ๕ สรุปสถิติคดียกฟ้องศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องคำพิพากษายกมา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	เรื่องที่มาสู่ ศาลรัฐธรรมนูญ ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งไม่รับ คำเป็นคำตาย/ จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องคำพิพากษายกไป ดำเนินการต่อไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๑. คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ร้องขอว่าการกระทำนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓)	๔	๖๕	-	๖๓	๖
๑๒. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๖ (๙))	-	-	-	-	-
๑๓. คดีอื่นที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในเขต อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ๑๓.๑ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องคัดค้าน มติคำสั่งและประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้ง และการยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ๑๓.๒ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรี หรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีว่าเป็นการ ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตาม พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐	๑	-	๑๒	-	-
รวม	๖	๘๕	๖	๖๙	๑๖

๒ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๐ เป็นการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ส่วนที่สอง บรรทัดฐานคำวินิจฉัยและคำสัณธานรัฐธรรมนูญ

ก. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีแล้วเสร็จ และมีคำวินิจฉัยแล้ว จำนวน ๖ คำวินิจฉัย ดังต่อไปนี้ โดยทั้งหมดเป็นคดีที่มีใช้กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๐ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเพื่อประชาชนไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๘๒ และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ และเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องมีกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๘

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย คดีนี้เป็นกรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองด้วยเหตุพรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ในปัจจุบันมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้ยุบพรรคการเมืองกรณีพรรคการเมืองไม่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงอีกต่อไป จึงไม่อาจนำคำวินิจฉัยนี้มาเป็นบรรทัดฐานได้

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง คณะรัฐมนตรีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคห้า ว่า ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการผ่านแดนสินค้าระหว่างกรมศุลกากรแห่งราชอาณาจักรไทยและกรมศุลกากรและ

ผลคำวินิจฉัย

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

สรรพสามิตแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสองหรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการผ่านแดนสินค้าระหว่างกรมศุลกากรแห่งราชอาณาจักรไทยและกรมศุลกากรและสรรพสามิตแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม แต่ไม่เป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง

๑) “หนังสือสัญญา” หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีเจตนาก่อให้เกิดพันธะผูกพันทางกฎหมาย และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่อ่ออย่างใด อันเป็นความหมายที่ตรงกันกับคำว่า “treaty” ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๙ และอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศหรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๘๖ (ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามแนวคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๔๒, ที่ ๓๓/๒๕๔๓ และที่ ๖ - ๗/๒๕๕๑) แม้จะระบุชื่อว่าเป็นการจัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานระดับกรมของทั้งสองประเทศแต่เมื่อพิจารณาจากผู้มีอำนาจลงนามในร่างบันทึกความเข้าใจฯ ที่เป็นการลงนามในฐานะผู้แทนของรัฐบาล โดยร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ภาคีแต่ละฝ่ายต้องปฏิบัติแสดงถึงเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันตามกฎหมายระหว่างกันภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเข้าลักษณะเป็น “หนังสือสัญญา” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘

๒) ร่างบันทึกความเข้าใจฯ นี้ เป็นหนังสือสัญญาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการผ่านแดนของสินค้าระหว่างประเทศที่มุ่งขจัดการกีดกันทางการค้า อันเป็นลักษณะของการค้าเสรี จึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ วรรคสาม

๓) ร่างบันทึกความเข้าใจฯ นี้ เป็นเพียงความตกลงที่ทั้งสองประเทศ
ทำความตกลงในเรื่องวิธีการและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก
ในการขนส่งสินค้าผ่านแดนภายใต้ GATT ไม่ได้มีเนื้อหาสาระ
ที่เกี่ยวกับการกำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรที่มีผลโดยตรงต่อราคา
สินค้าหรือการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อ
การค้าเสรีอย่างกว้างขวาง อันจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม
หรือทางเศรษฐกิจ หรือส่งผลต่อการค้าการลงทุนในระดับชาติ รวมถึง
ไม่ได้มีหลักเกณฑ์ในการผ่านแดนของสินค้าที่แตกต่าง หรือนอกเหนือ
ไปจากพันธกรณีที่ประเทศไทยและประเทศกัมพูชามีอยู่แล้วตามข้อ ๕
ของ GATT แต่ประการใด อีกทั้งการยกเว้นภาษีศุลกากรสินค้าผ่านแดน
ก็เป็นไปตามหลักการและข้อผูกพันเดิมภายใต้ GATT ประกอบกับ
ประเทศไทยก็มีพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ อนุวัติการ
พันธกรณีดังกล่าวแล้วนอกจากนี้ผลที่จะเกิดขึ้นจากร่างบันทึก
ความเข้าใจฯ ดังกล่าว คือ จะทำให้เกิดความมั่นใจและคาดหมายได้
ต่อนักลงทุนของทั้งสองประเทศ และเป็นการส่งเสริมบทบาทของ
ประเทศไทยในฐานะศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ของภูมิภาค ทั้งยัง
สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลทั้งสองประเทศที่มุ่งพัฒนาพื้นที่
ชายแดนและส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างกัน และจะเป็นประโยชน์
ต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาในภาพรวม
ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าวจึงเป็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับ
การค้าเสรีที่ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือ
การค้าหรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๗๘ วรรคสอง

๓. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ผลคำวินิจฉัย

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิก
สภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง(๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่าร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. มาตรา ๑๘๕ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่
ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มาตรา ๑๘๕
ในส่วนที่มีให้นำลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ (๑) และ (๑๘)
มาใช้บังคับนั้น ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑/๒๕๖๐ วางบรรทัดฐานไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. มาตรา ๕๖ ที่กำหนดยกเว้น **คุณสมบัติ** บางประการตามรัฐธรรมนูญ มิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งอยู่ในตำแหน่ง ก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้กำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไป เพียงใดของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่า รัฐธรรมนูญได้มอบอำนาจให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณา กำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยที่ รัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป หรือการพ้นจากตำแหน่ง รวมถึงเหตุยกเว้นคุณสมบัติของบุคคล ดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ แต่คำวินิจฉัยดังกล่าวมิได้วินิจฉัยครอบคลุมถึง **ลักษณะต้องห้าม** ด้วย

ในคดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญวางแนวไว้ว่า เมื่อพิจารณาความหมายของ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการนำมาใช้แล้ว คำว่า “คุณสมบัติ” หมายความว่า สิ่งที่บุคคลต้องมีประจำตัวซึ่งต้องมีก่อนที่จะได้มาซึ่ง สิทธิหรือตำแหน่ง ส่วนคำว่า “ลักษณะต้องห้าม” หมายความว่า สิ่งที่บุคคลมีอยู่จะทำให้บุคคลใช้สิทธิหรือเข้าสู่ตำแหน่ง และดำรงตำแหน่ง นั้น ไม่ได้ตลอดเวลาที่ลักษณะดังกล่าวมีอยู่ เป็นลักษณะที่ได้กำหนดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการห้ามมิให้ผู้มีลักษณะบางประการที่ได้ กำหนดไว้หรือมีพฤติกรรมที่ไม่สมควรเป็นผู้มีสิทธิหรือดำรงตำแหน่ง นั้นๆ เห็นได้ว่าแม้คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามจะมีความหมาย แตกต่างกัน แต่ทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามต่างก็เป็นเครื่องมือ หรือมาตรการในการคัดเลือกและควบคุมพฤติกรรมบุคคลที่จะเข้า ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและเป็นสิ่งถูกกำหนดไว้ เพื่อผลอย่างเดียวกัน จึงถือได้ว่าทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด

๔. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๑ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง(๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.

ผลคำวินิจฉัย

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๖ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ประกอบมาตรา ๒๖๙

๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ไม่ได้กำหนดจำนวนกลุ่มของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาว่าจะต้องมีจำนวนกลุ่มเท่าใด เพียงแต่กำหนดหลักการของการแบ่งกลุ่มว่าต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้เท่านั้น

๒) การแนะนำชื่อผู้สมัครจากองค์กรตามมาตรา ๙๓ มิใช่เป็นวิธีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ถือได้ว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ได้ผู้สมัครที่มีความหลากหลายเพื่อมาปฏิบัติการให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีได้กระทบต่อหลักการเลือกกันเองแต่อย่างใด

๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มีความมุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมาจากการเลือกกันเองของผู้สมัครรับเลือก โดยจะกำหนดมิให้ผู้สมัครรับเลือกในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือการเลือกไขว้หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ จึงมิใช่บทบัญญัติที่เป็นบทบังคับเด็ดขาด เพียงแต่กำหนดหลักการไว้กว้างว่าจะใช้วิธีการดังกล่าวหรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

๕. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติส่งความเห็นของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง(๑) ประกอบมาตรา ๒๖๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕

ผลคำวินิจฉัย

วรรคสาม และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕ วรรคสาม และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

๑) การดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และคณะผู้บริหารท้องถิ่น ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มาตรา ๓๕ (๔) และ (๕) เป็นสิทธิชนิดหนึ่งซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิดังกล่าวได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๕ วรรคสาม เมื่อปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมิได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วแต่เหตุนั้นมีใช่เหตุอันสมควร

๒) การให้บุคคลอื่นหรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการออกเสียงลงคะแนนโดยความยินยอมและเป็นไปตามเจตนาของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ เป็นเพียงมาตรการให้คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ ที่ไม่สามารถทำเครื่องหมายลงในบัตรเลือกตั้งได้มีโอกาสใช้สิทธิเลือกตั้งบนพื้นฐานความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งตราบใดที่ไม่มีการเปิดเผยผลการออกเสียงลงคะแนนของคนพิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุนั้นต่อสาธารณะก็ถือได้ว่าเป็นการออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ วรรคหนึ่ง

๖. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๑(๑) ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มีปัญหา

ผลคำวินิจฉัย

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ และมาตรา ๑๔๑ วรรคหนึ่ง(๕) และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๕๓/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๔๕ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

๑) การกำหนดให้สมาชิกพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ และประสงค์จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นต่อไปต้องมีหนังสือยืนยันการเป็นสมาชิกต่อหัวหน้าพรรคการเมืองนั้น พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ และต้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว สมาชิกผู้ใดมิได้มีหนังสือยืนยันการเป็นสมาชิก ให้เป็นอันพ้นจากสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น อีกทั้งยังกำหนดให้พรรคการเมืองต้องแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าวเป็นการรับรองเสรีภาพของบุคคลในการตัดสินใจเลือก และมอบความไว้วางใจของตนแก่พรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งโดยผ่านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น อันเป็นการรับรองเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ตลอดจนการกำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองให้ถูกต้องสมบูรณ์ ไม่ซ้ำซ้อนและเป็นปัจจุบัน จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถาบันพรรคการเมืองในเรื่องการดำรงอยู่ของสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นการยืนยันถึงการสนับสนุนของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงมีนัยสำคัญต่อการปฏิรูปการเมือง โดยเป็นการให้เสรีภาพแก่สมาชิกของพรรคการเมืองที่จัดตั้งและยังดำรงอยู่ในวันก่อนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใช้บังคับ ได้มีโอกาสพบทบทวนตนเอง

ว่ายังคงมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นต่อไปอย่างเป็นอิสระและสมัครใจ

๒) การแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งทำให้ไม่มีบทบัญญัติรับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองโดยชอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่งผลให้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนไว้ตามกฎหมายเดิม ไม่มีสาขาพรรคการเมืองอีกต่อไป หากแต่กำหนดให้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และจะต้องจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ให้ครบถ้วนภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไขที่จำกัดเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นสำหรับพรรคการเมือง เนื่องจากสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด เป็นกลไกรองรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยผ่านการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอันเป็นฐานมวลชนที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงหลักการความเป็นพรรคการเมืองของประชาชนตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง และสามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองแม้การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวอาจจะกระทบต่อพรรคการเมืองอยู่บ้างในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่กฎหมายก็ได้ยืดหยุ่นและผ่อนปรนให้พรรคการเมืองที่ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีมติขยายระยะเวลาดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง

ข. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ไม่รับคดีไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๖๙ เรื่อง

สำหรับคดีที่ยื่นเป็นคำร้องเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๖๓ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๐ ถึงคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๑ (ยกเว้นคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๐, ที่ ๑/๒๕๖๑, ที่ ๑๖/๒๕๖๑, ที่ ๓๗/๒๕๖๑, ที่ ๔๕/๒๕๖๑ และที่ ๕๑/๒๕๖๑) สรุปเป็นบรรทัดฐานคำสั่งในกรณีดังกล่าวได้ ดังนี้

ตารางที่ ๖ แสดงบรรทัดฐานคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญกรณีคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

บรรทัดฐานคำสั่ง	หมายเลขคำสั่ง
๑. ผู้ร้องไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง)	๔๕/๒๕๖๐ ๔๘/๒๕๖๐ ๕๓/๒๕๖๐ ๕๗/๒๕๖๐ ๕๘/๒๕๖๐ ๑๓/๒๕๖๑ ๒๐/๒๕๖๑ ๒๗/๒๕๖๑ ๓๑/๒๕๖๑ ๓๔/๒๕๖๑ ๓๘/๒๕๖๑ ๓๙/๒๕๖๑ ๔๐/๒๕๖๑ ๔๑/๒๕๖๑ ๔๒/๒๕๖๑ ๕๓/๒๕๖๑
๒. ผู้ร้องมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ อันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง)	๓๒/๒๕๖๑ ๓๓/๒๕๖๑ ๔๔/๒๕๖๑ ๔๘/๒๕๖๑ ๕๐/๒๕๖๑ ๕๒/๒๕๖๑ ๕๔/๒๕๖๑
๓. การแจ้งข้อกล่าวหาของเจ้าพนักงานตำรวจและการสั่งฟ้องคดีของพนักงานอัยการ ถือเป็นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ชอบที่จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาการดำเนินคดีอาญา	๒๑/๒๕๖๑
๔. คำร้องไม่ได้รับการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสอง)	๔๗/๒๕๖๑

แผนภูมิที่ ๖ แสดงบรรทัดฐานคำสืบศาลรัฐธรรมนูญกรณีคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ (ต่อ)

บรรทัดฐานคำสืบ	หมายเลขคำสืบ
๕. ผู้ร้องยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งและมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง)	๒๔/๒๕๖๑ ๒๖/๒๕๖๑ ๒๘/๒๕๖๑ ๒๙/๒๕๖๑ ๓๐/๒๕๖๑ ๓๒/๒๕๖๑ ๓๕/๒๕๖๑ ๓๘/๒๕๖๑ ๔๐/๒๕๖๑ ๕๓/๒๕๖๑
๖. คำร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม)	๓๙/๒๕๖๑ ๔๑/๒๕๖๑ ๔๒/๒๕๖๑ ๔๙/๒๕๖๑ ๕๕/๒๕๖๑
๗. รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)) ^๓	๔๖/๒๕๖๐* ๔๙/๒๕๖๐* ๕๐/๒๕๖๐* ๕๑/๒๕๖๐* ๕๒/๒๕๖๐* ๕๖/๒๕๖๐* ๕๘/๒๕๖๐* ๖/๒๕๖๑* ๔/๒๕๖๑* ๕/๒๕๖๑* ๖/๒๕๖๑* ๗/๒๕๖๑* ๘/๒๕๖๑* ๙/๒๕๖๑* ๑๐/๒๕๖๑* ๑๑/๒๕๖๑* ๑๓/๒๕๖๑* ๑๘/๒๕๖๑* ๑๙/๒๕๖๑* ๒๐/๒๕๖๑* ๒๕/๒๕๖๑ ๒๗/๒๕๖๑ ๓๓/๒๕๖๑ ๓๔/๒๕๖๑ ๓๖/๒๕๖๑ ๓๙/๒๕๖๑ ๔๔/๒๕๖๑ ๔๖/๒๕๖๑ ๔๗/๒๕๖๑ ๔๘/๒๕๖๑ ๕๐/๒๕๖๑
๘. เป็นการโต้แย้งดุลพินิจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล (ศาลยุติธรรมและศาลปกครอง) โดยไม่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงอื่นที่นอกเหนือไปจากการพิจารณาพิพากษารรคคดีตามหน้าที่และอำนาจของศาลที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘๘ ^๔	๔๗/๒๕๖๐ ๔๘/๒๕๖๐ ๕๑/๒๕๖๐ ๕๓/๒๕๖๐ ๕๔/๒๕๖๐ ๓/๒๕๖๑ ๑๒/๒๕๖๑
๙. เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)) ^๕	๑๔/๒๕๖๑* ๑๕/๒๕๖๑* ๑๗/๒๕๖๑* ๒๒/๒๕๖๑ ๒๓/๒๕๖๑ ๒๘/๒๕๖๑ ๒๙/๒๕๖๑ ๓๕/๒๕๖๑ ๔๓/๒๕๖๑ ๕๓/๒๕๖๑

^๓ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๖/๒๕๖๐ ถึง ๒๐/๒๕๖๑ เป็นคำสั่งก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีผลใช้บังคับ

^๔ เป็นคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีผลใช้บังคับ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวใช้บังคับแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีที่มีข้อเท็จจริงคล้ายคลึงกันนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔)

^๕ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญก่อนที่ ๑๔/๒๕๖๑ ถึง ๑๗/๒๕๖๑ เป็นคำสั่งก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีผลใช้บังคับ

แผนภูมิที่ ๖ แสดงบรรทัดฐานคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญกรณีคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ (ต่อ)

บรรทัดฐานคำสั่ง	หมายเลขคำสั่ง
๑๐. การใช้สิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ	๓/๒๕๖๑ ๕/๒๕๖๑ ๙/๒๕๖๑ ๑๐/๒๕๖๑

หมายเหตุ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับในวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ดังนั้น ตั้งแต่คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๖๑ เป็นต้นไป จะเป็นคำสั่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ส่วนคดีที่ยื่นเข้ามาโดยอาศัยรัฐธรรมนูญมาตราอื่น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย และจำหน่ายคดี จำนวน ๖ คำสั่ง ประกอบไปด้วยคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๕/๒๕๖๐ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ผลของคำสั่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดพิษณุโลกและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ มีคำพิพากษาและคดีถึงที่สุดแล้ว ประกอบกับกรณีที่นักโทษชายซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๔/๒๕๔๙ ยื่นคำร้องขอปรับบทกฎหมายเป็นคุณ ศาลจังหวัดพิษณุโลกก็ได้ส่งยกคำร้องขอให้วินิจฉัยคดีใหม่แล้ว จึงไม่มีคดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดพิษณุโลกในอันที่จะนำพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้อีกต่อไป กรณีตามคำร้องดังกล่าวจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๑) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

บรรทัดฐานคำสั่ง

หลักเกณฑ์ในการรับคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ไว้พิจารณาวินิจฉัยนั้น จะต้องปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีด้วย

๒. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒)

ผลของคำสั่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้องยังไม่มีมูลกรณีที่แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องจะปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสาม (อำนาจในการสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้ง หรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือกหรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งที่พบเห็นการกระทำความผิด) จึงยังถือไม่ได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น กรณีจึงเป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือการคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวขึ้นเท่านั้น

บรรทัดฐานคำสั่ง

องค์กรอิสระมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง(๒)โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่เป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรอิสระตั้งแต่สององค์กรขึ้นไปก็ตาม แต่การยื่นคำร้องในกรณีดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจเกิดขึ้น มิใช่กรณีเป็นเพียงข้อสงสัย ข้อหาหรือการคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระนั้นๆ

๖๒

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๓. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๖๑ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)
พุทธศักราช ๒๕๕๗ และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖
มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง หรือไม่

ผลของคำสั่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากคดี
ที่เป็นเหตุแห่งการส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๒ นั้นถึงที่สุดแล้ว (ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๕)
จึงเป็นกรณีที่ไม่มีความคืบหน้าในระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดลำปาง
(ศาลที่ส่งคำโต้แย้งของจำเลยมายังศาลรัฐธรรมนูญ) ในอันที่จะนำ
พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘
มาใช้บังคับแก่คดีนี้อีกต่อไป ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๒

บรรทัดฐานคำสั่ง

หลักเกณฑ์ในการรับคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ไว้พิจารณา
วินิจฉัยนั้น จะต้องปรากฏว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องการตรวจสอบ
ความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้
บังคับแก่คดีด้วย

๔. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๗/๒๕๖๑ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ มาตรา ๑๐๐
และมาตรา ๑๒๐ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช
๒๔๘๒ มาตรา ๑๖ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒
และมาตรา ๒๕๓ และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม
แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๗๗ หรือไม่
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจาก
ข้อเท็จจริงปรากฏว่าคดีอันเป็นเหตุแห่งการส่งคำโต้แย้งมายัง
ศาลรัฐธรรมนูญนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา
ไม่ใช่ศาลอาญาซึ่งเป็นศาลที่ส่งคำโต้แย้งมายังศาลรัฐธรรมนูญ
กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒
ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ผลของคำสั่ง

บรรทัดฐานคำสั่ง

หลักเกณฑ์การส่งคำโต้แย้งของคู่ความต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญนั้นศาลที่มีอำนาจส่งคำโต้แย้งของคู่ความดังกล่าว ต้องเป็นศาลที่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งคู่ความโต้แย้ง บังคับแก้คดี

๕. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๕/๒๕๖๑ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ และที่ ๕ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๑๓ ว่า การตั้งข้อหาของพนักงานสอบสวนและคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

ผลของคำสั่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับหนังสือของศาลอาญาไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลว่าขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มิใช่การโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลอาญา จะใช้บังคับแก้คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีจึงไม่ต้องด้วย หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับหนังสือดังกล่าวไว้ พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้

จำเลยที่ ๑ และที่ ๕ ได้ยื่นคำโต้แย้งต่อศาลอาญาเพื่อให้ส่งเรื่องมาให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลอาญาส่งคำโต้แย้งดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญพ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗(๔) ซึ่งกำหนดให้ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้นั้นต้องเป็น บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้เท่านั้น ผู้ร้องต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และต้องไม่ใช่เรื่องที่อยู่ใน ระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

บรรทัดฐานคำสั่ง

๑) คำโต้แย้งของคู่ความที่จะส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จะต้องเป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก้คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมิใช่ การโต้แย้งเกี่ยวกับการกระทำของบุคคล

๒) การยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ (๔) มิใช่ส่งมาพร้อมกับคำโต้แย้งของคู่ความตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

๖. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๑/๒๕๖๑ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง

ผลของคำสั่ง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ และกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) หรือไม่

สำหรับประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙ ขอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๗ วรรคสาม หรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องในประเด็นนี้โดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ได้

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) นั้น ในระหว่างการพิจารณาได้มีการประกาศพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้นใช้บังคับ กรณีจึงมีความชัดเจนในประเด็นที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนี้อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี

บรรทัดฐานคำสั่ง

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สิทธิในการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามมาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๓๑ (๑) จึงไม่อาจใช้สิทธิดังกล่าวโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งเป็นกรณีขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญได้

๒. ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลและงานวิจัยให้มีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยใช้กระบวนการสร้าง/พัฒนางานข้อมูลและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ควรต้องสนับสนุนการเผยแพร่รายงานการศึกษาวิจัยและบทความทางวิชาการและการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เงินสมนาคุณผลงาน ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีการดำเนินการดังนี้

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๓ พัฒนาสถานะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

๓.๓.๓ ด้านการบริหารจัดการ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการ

แข่งขันของประเทศ

๖๖

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาสตร์รัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๑.๑.๑ สร้าง/พัฒนาข้อมูลและงานวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้สนับสนุนงานของศาลรัฐธรรมนูญ

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนภารกิจในด้านการศึกษาวิจัยในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนา แก้ไขปัญหา รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในกระบวนการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนถึงกระบวนการพิจารณาคดีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีกิจกรรมและผลผลิต ดังนี้

๒.๑ ด้านโครงการศึกษาวิจัย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

(๑) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับแนวคิดประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้ (Sustainable democracy) โดย ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และวิวัฒนาการของแนวคิดประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้ของต่างประเทศและประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ เพื่อศึกษากรณีศึกษา (Case study) ที่ศาลได้นำเอาแนวคิดประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้และการใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญมาปรับใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีและผลกระทบทางการเมืองการปกครองทั้งในส่วนที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลวทั้งในกรณีของต่างประเทศและประเทศไทย และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดประชาธิปไตยที่ปกป้องตนเองได้ของต่างประเทศและของประเทศไทยพร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางการประยุกต์ใช้ที่เหมาะสมกับระบอบการเมืองการปกครองของประเทศไทย

(๒) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “สิทธิของประชาชนและชุมชนในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. มาตรา ๔๕” โดยศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร.สมคิด เลิศไพฑูรย์ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ที่กำหนดเรื่องหน้าที่ของรัฐและสิทธิของประชาชนและชุมชนในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐเพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นำไปสู่การฟ้องร้องของประชาชนและชุมชนโดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศเพื่อศึกษาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวิธีการปฏิบัติของศาล หรือองค์กรที่มีอำนาจในการพิจารณาการฟ้องร้องของประชาชนและชุมชน รวมถึงการกำหนดสภาพบังคับเพื่อให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศและเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากวิธีการปฏิบัติของศาลหรือองค์กร

ที่มีอำนาจในการพิจารณาการฟ้องร้องของประชาชนและชุมชน รวมถึงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและผลกระทบดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศ

(๓) โครงการศึกษาวิจัย เรื่อง “อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.” โดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีอาจารย์ ดร.ฤทธิภูมิ กัลยาณมิตรศิษฐ์ เป็นหัวหน้าผู้วิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เพื่อศึกษาถึงขอบเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการกระทำตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศและเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ดังกล่าว รวมถึงแนวทางในการแก้ไขสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นด้วย โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศ

๒.๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัย ระหว่างวันที่ ๑๗ – ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพและทักษะในด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยให้แก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนารัฐธรรมนูญ รวมถึงเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และศาลรัฐธรรมนูญระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการกับนักวิชาการในต่างประเทศ

สำหรับโครงการดังกล่าวได้จัดให้มีการศึกษาดูงานและร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (The Federal Constitutional Court of Germany) เมืองคาร์ลสรู (Karlsruhe) ซึ่งคณะผู้ศึกษาดูงานได้รับความรู้เกี่ยวกับสาเหตุในการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๕๑ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี กระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กระบวนการในการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional Complaints) และบทบาทของคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งหารือเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พร้อมกันนี้ได้เข้าเยี่ยมชมห้องพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันวิจัย Max Planck เพื่อกฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศเปรียบเทียบ (The Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law) เมืองไฮเดลเบอร์ (Heidelberg) ซึ่งคณะผู้ศึกษาดูงานได้รับความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารจัดการ และบทบาทด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางกฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศของสถาบันวิจัยฯ รวมทั้งหารือเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและสถาบันวิจัยฯ และได้รับเชิญให้เข้ารับฟัง

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัยของนักวิจัยประจำสถาบันด้วย นอกจากนี้ คณะฯ ยังได้ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับสาเหตุของการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และได้เข้าหารือเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันวิจัยฯ ในการสนับสนุนข้อมูลการศึกษาวิจัยแก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ และการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยแก่นักวิจัยต่างชาติที่จะเข้ามาศึกษาวิจัย ณ สถาบันวิจัย ซึ่งปัจจุบันมีนักวิจัยต่างชาติจาก ๒๕ ประเทศที่ทำการศึกษาวิจัยอยู่ที่สถาบันฯ

๒.๓ โครงการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาให้แก่นิสิต นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ กฎหมายและศาลรัฐธรรมนูญ ให้แก่บุคลากรทั้งภายในและภายนอกศาลรัฐธรรมนูญให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหัวข้อเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน การเมือง การปกครอง ซึ่งมีผู้สนใจส่งข้อเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนมาก โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่นิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน ๗ ราย งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๕๓๑,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาโท ทุนละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓ ราย
- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาเอก ทุนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔ ราย

๓. ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย หรือกฎหมายที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎหมายให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๓.๑ การจัดพิมพ์วารสารศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐ และเอกชน สถาบันการศึกษา สมาชิกวารสาร และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

- ฉบับปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๖ เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๑๙ เล่มที่ ๕๗ เดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๒๐ เล่มที่ ๕๙ เดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๒๐ เล่มที่ ๕๙ เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๒ การจัดพิมพ์หนังสือ “รวมบทความทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ” ชุดที่ ๑๖ เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๓ การจัดพิมพ์หนังสือรายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “การนำประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวิศร เลิศธรรมเทวี หัวหน้าผู้วิจัย เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๔ การจัดพิมพ์หนังสือ “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ” (พิมพ์ครั้งที่ ๑) เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๕ การจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ “สรุปผลโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๖ ผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์ศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยดำเนินการผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา หน้าที่และอำนาจ วิสัยทัศน์ พันธกิจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของประชาชน ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพที่ประชาชนพึงมีภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโครงการให้ความรู้ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๗ ผลิตวีดิทัศน์แนะนำศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ประวัติความเป็นมา หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนวิธีพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงขั้นตอนการใช้สิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนได้รับทราบผ่านทางโครงการให้ความรู้ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓.๘ จัดทำจดหมายข่าวศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๖๑ ดำเนินการผลิตสื่อประเภทจุลสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับหน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

๓.๙ จัดทำบทความเผยแพร่หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญทางสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญ ครบรอบ ๒๐ ปี ผลิตบทความเพื่อเผยแพร่

หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ ในโอกาสครบรอบปีการก่อตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ และตีพิมพ์เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ ขนาด ๑๒ x ๒๐ คอลัมน์นี้ว่ ประเภทสี่สี ในวันที่ ๑๑ เมษายน ของทุกปี และดำเนินการมาเป็นประจำทุกปี โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วประเทศ

๓.๑๐ การแปลและจัดพิมพ์สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ (ฉบับภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ) จัดพิมพ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๑๑ จัดพิมพ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ) (เล่มสี่เขียว) จัดพิมพ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๑๒ จัดพิมพ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับภาษาไทย - ภาษาอังกฤษ) (เล่มสี่ฟ้า) จัดพิมพ์ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๑๓ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผ่านทางเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญจัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญผ่านทางเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ ทาง www.constitutionalcourt.or.th กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั่วประเทศและนานาชาติ

๓.๑๔ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ สื่อสังคมออนไลน์ จัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาคดี ของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทเฟซบุ๊ก เป็นการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญให้กว้างขวางและครอบคลุมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

๗๖

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ภาพเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์ที่จัดพิมพ์เผยแพร่

๔. ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายหรือกฎที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจ กฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างระบบฐานข้อมูล พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับบุคลากรและองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้า ทันสมัย และเป็นมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า

แผนงานที่ ๒.๑.๓ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมุ่งสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า โดยมีการดำเนินการดังนี้

๔.๑ งานบำรุงรักษาระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการตรวจสอบการทำงานของระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยให้สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ และมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่างๆ ของระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีการขัดข้องและปัญหาด้านการใช้งาน โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกระบวนการวินิจฉัยคดี และการบริหารจัดการงานคดีที่มีประสิทธิภาพ พร้อมใช้งาน

๔.๒ งานบำรุงรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่ายและระบบโสตทัศนูปกรณ์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการบำรุงรักษาระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่าย และระบบโสตทัศนูปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ทดแทนอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพต่อลิซึทซ์ซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่ายและระบบโสตทัศนูปกรณ์อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- ห้องควบคุมคอมพิวเตอร์แม่ข่าย
- ระบบเครือข่ายและความปลอดภัยทางเครือข่าย
- ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดรักษาความปลอดภัย
- ระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า - ออกอาคาร
- ระบบบริหารจัดการเครือข่ายคอมพิวเตอร์
- ระบบป้องกันไวรัส

ทำให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ และมีการรักษาความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้งสำนักงาน

๔.๓ งานบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e - Office)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e - Office) ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากเกิดปัญหาด้านการใช้งานระบบ หรือต้องการแก้ไขในส่วนงานต่างๆ ในระบบ ก็สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน และทำให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีระบบงานที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ และบุคลากรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e - Office) สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และหากมีความต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในส่วนต่างๆ ก็สามารถแจ้งให้ดำเนินงานแก้ไขเพิ่มเติมได้ ทำให้ส่งผลให้กระบวนการทำงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๔ งานบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัย งานวิจัยและวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่สาธารณชน และเพื่อให้เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถให้บริการต่อสาธารณชนในรูปแบบใหม่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และมีเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงานของเว็บไซต์ที่ทันสมัยและปลอดภัย มีความสมบูรณ์ สามารถใช้งานได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๔.๕ งานให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลกฎหมายประกอบการพิจารณาคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อำนวยความสะดวกในการรับ - ส่งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และสามารถใช้ในการเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลคำวินิจฉัย และข่าวสารต่างๆ ขององค์กร โดยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสืบค้นข้อมูลจากการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๕. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บุคลากรมีสมรรถนะสูงและได้รับการพัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ บุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศ และระบบเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการจัดระดับการพัฒนาการประเมิน และการออกแบบให้สอดคล้องกับบุคลากรภายใน

แผนงานที่ ๓.๒.๑ การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

แผนงานที่ ๓.๒.๒ การจัดทำระบบการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง บุคลากรองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความคาดหวังในผลลัพธ์การปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มมากขึ้น ทำให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงาน กรอบอัตรากำลัง และกำหนดสมรรถนะ รวมถึงการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญในอนาคต มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ ที่จำเป็นต่องาน รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในรูปแบบการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาว การปรับปรุงทัศนคติมุ่งให้บุคลากรภายในมีค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร ร่วมกัน ความเป็นทีม ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ให้ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับเพื่อนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กร

การพัฒนาองค์ความรู้ให้มีเนื้อหาและองค์ประกอบตามมาตรฐานที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติและ/หรือปรับปรุงผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนถึงขั้นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ ตลอดจนสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการเติบโตขององค์กรได้อย่างยั่งยืนและก้าวเข้าสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากเหตุข้างต้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร และจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

๕.๑ การศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ดังนี้

หลักสูตร	ผู้เข้าอบรม (คน)
๑. หลักสูตรนักบริหารระดับสูง (๘ หลักสูตร) จำนวน ๙ คน	
(๑) หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม	๑
(๒) หลักสูตรผู้บริหารงานด้านกฎหมายภาครัฐระดับสูง	๒
(๓) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข	๑
(๔) หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน	๑
(๕) หลักสูตรธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมสำหรับนักบริหารระดับสูง	๑
(๖) หลักสูตรนักบริหารการเงินการคลังภาครัฐระดับสูง	๑
(๗) หลักสูตรนักบริหารการตรวจเงินแผ่นดินระดับสูง	๑
(๘) หลักสูตรไทยกับประชาคมอาเซียน	๑

๕.๑ การศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร สำนักงาน
ศาลรัฐธรรมนูญจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ดังนี้ (ต่อ)

หลักสูตร	ผู้เข้าอบรม (คน)
๒. หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง (๒ หลักสูตร) จำนวน ๔ คน	
(๑) หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง	๓
(๒) หลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคง	๑
๓. หลักสูตรนักบริหารระดับต้น (๒ หลักสูตร) จำนวน ๓ คน	
(๑) หลักสูตรนักประชาสัมพันธ์ดิจิทัล Smart PR	๑
(๒) หลักสูตรการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์แบบครบวงจร	๒
๔. หลักสูตรกฎหมายมหาชน (๑ หลักสูตร) จำนวน ๒ คน	
(๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน	๒
๕. หลักสูตรของมูลนิธิวิจัยทางปกครอง (๓ หลักสูตร) จำนวน ๑๒ คน	
(๑) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง	๖
(๒) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับวินัยและการบริหารงานบุคคล	๔
(๓) หลักสูตรกฎหมายปกครอง	๒
๖. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Advanced	๑
๗. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Advanced Consulting	๑
๘. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA Fundamental	๑
๙. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA พ.ศ. ๒๕๖๑ Information Technology	๒
๑๐. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ CGIA พ.ศ. ๒๕๖๑ Performance Operation	๒
๑๑. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ Intermediate ด้าน Consulting	๑
๑๒. หลักสูตร “กฎหมายและระเบียบสำหรับงานการคลัง”	๒
๑๓. หลักสูตร IT Audit for Non - IT Auditor Master Class	๒
๑๔. หลักสูตรงานพิธีการ	๒

๕.๒ การจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญยังได้ดำเนินจัดสัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพในองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถนำพัฒนาและไปปรับแนวทางการใช้ประโยชน์และพัฒนากระบวนการและวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีการดำเนินกิจกรรมและโครงการสำคัญๆ ดังนี้

๕.๒.๑ โครงการบูรณาการการบริหารงานอย่างเป็นองค์รวม

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการตามโครงการบูรณาการการบริหารงานอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานขององค์กรทั้งทางด้านคดี ด้านวิชาการ และด้านบริหาร และให้ความสำคัญกับ

การทำงานด้านสนับสนุนภารกิจงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ตีร่วมกัน กลุ่มเป้าหมายคือ คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มงาน และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ราไวส์ ปาล์ม บีช รีสอร์ท จังหวัดภูเก็ต

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารขององค์กรทั้งทางด้านคดี ด้านวิชาการและด้านบริหารมากขึ้น โดยสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาศักยภาพและสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนภารกิจงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๒ โครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างทักษะการให้คำปรึกษาและสร้างเครือข่ายด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

โครงการนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญและผู้เกี่ยวข้องทราบถึงบทบัญญัติรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เพื่อเสริมสร้างทักษะการให้คำปรึกษาแก่ประชาชนสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทางวิชาการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการตรวจคำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะทำให้การตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญมีความเป็นเอกภาพ

เพื่อสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญสำหรับการประสานงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้เครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญทราบถึงแนวทางปฏิบัติในการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับรูปแบบในการจัดโครงการจะประกอบไปด้วยสองส่วนด้วยกัน ส่วนที่หนึ่ง คือ การบรรยายทางวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ และส่วนที่สอง คือ การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่หนึ่ง การบรรยายทางวิชาการให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ จัดขึ้นในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นการบรรยายทางวิชาการในหัวข้อ “หลักการให้คำปรึกษาทางกฎหมายเบื้องต้น” โดย ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร นายกสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ และนายโกเมท ทองภิญโญชัย อัยการ

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญา และหรือ ๔ สำนักงานที่ปรึกษากฎหมาย สำนักงานอัยการสูงสุด และวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นการบรรยายทางวิชาการในหัวข้อ “หลักการพื้นฐานในการร่างคำฟ้อง” โดย นายเอกณัฐ จินเสน ตุลาการศาลปกครองกลาง สำนักงานศาลปกครอง และนายเกรียงศักดิ์ อรุพงษ์พิศาล อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด ณ ห้องประชุมชั้น ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

ส่วนที่สอง การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้แทนหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรมไมด้า จังหวัดกาญจนบุรี โดยการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันออกเป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

- ๑) กลุ่มองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร
- ๒) กลุ่มองค์กรศาล
- ๓) กลุ่มองค์กรอิสระ/อัยการ
- ๔) ผู้ตรวจการแผ่นดินและกลุ่มองค์กรภาคประชาชน

จากการดำเนินโครงการดังกล่าว ทำให้ผู้มีส่วนร่วมในโครงการทราบถึงบทบาทหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยได้มีการระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทางวิชาการเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ได้ข้อสรุป

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะทำให้การตรวจคำร้องและการเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ มีความเป็นเอกภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายของศาลรัฐธรรมนูญอีกด้วย

๕.๒.๓ โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารองค์กร

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การบริหารองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างคุณภาพบุคลากร และองค์กรในระดับเครือข่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบุคลากรในองค์กร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรภายนอกองค์กร เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมและแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวบรวมองค์ความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาพัฒนาตนเอง พัฒนาองค์กรโดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ ๑๙ ถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และโรงแรมโพธิ์วิลล รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดเชียงราย

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารองค์กรมากขึ้น และให้ความสำคัญกับงานในหน้าที่มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ยิ่งขึ้น ทั้งนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่องานเพื่อให้องค์กรเป็นองค์กรที่มั่นคง

๕.๒.๔ โครงการพัฒนาระบบงานคดีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่งานด้านคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เพื่อพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีโดยมีความพร้อมและมีความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงานตามคู่มือปฏิบัติงานคดี และเพื่อให้การดำเนินงานด้านคดีของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานโดยได้จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ๒ ช่วงเวลาด้วยกัน ได้แก่

๑. ช่วงระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีการแบ่งกลุ่มนำเสนอประเด็นปัญหาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดี เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านคดีของสำนักคดี ๑ - ๕

๒. ช่วงระหว่างวันที่ ๓ - ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมบวรจบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการนำเสนอสรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านคดีของสำนักคดี ๑ - ๕ โดยผู้แทนสำนักคดี ๑ - ๕ การรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดี

นอกจากการนำเสนอสรุปผลการศึกษาและการรับฟังคำแนะนำและข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้วยังมีกิจกรรมที่สำคัญอีก ดังนี้

๑) การบรรยายหัวข้อ “การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ประชาชน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยคณะวิทยากรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒) การบรรยายหัวข้อ “ความคาดหวังการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักคดี ๑ - ๕” โดย นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓) กิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) หรือ CSR การสอบถามหรือรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิหรือเข้าถึงสิทธิของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ ณ โรงเรียนบ้านเกาะพลอย

๔) การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เชื้อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการแบ่งกลุ่มนำเสนอประเด็นปัญหา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและนำเสนอสรุปผลการศึกษากลับมาเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านคดีดังกล่าว นอกจากจะเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านคดีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดีแล้ว ยังเป็นการระดมความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดี อันเป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อรองรับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อันนำไปสู่การปรับปรุงคู่มือปฏิบัติงานด้านคดีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

๕.๒.๕ โครงการปฐมนิเทศและการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่

โครงการปฐมนิเทศและการพัฒนาศักยภาพสำหรับข้าราชการบรรจุใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการบรรจุใหม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กร กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ วินัย จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการที่พึงปฏิบัติ แนวทางในการทำงาน วัฒนธรรมขององค์กร ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ตอบแทนอื่นที่พึงจะได้รับ เพิ่มพูนองค์ความรู้ใหม่แก่ข้าราชการบรรจุใหม่และข้าราชการรับโอนให้สามารถนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน และตอบสนองต่อภารกิจของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสามัคคี สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการบรรจุใหม่และข้าราชการรับโอนมีความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ วนาวาริน รีสอร์ท หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วยการบรรยายทางวิชาการ เกี่ยวกับนโยบาย บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กร กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ วินัย จรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการที่พึงปฏิบัติ แนวทางในการทำงาน วัฒนธรรมขององค์กร ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ตอบแทนอื่นที่พึงจะได้รับและถ่ายทอดประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ โดยวิทยากรภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกกิจกรรมสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี และการทำงานร่วมกันเป็นทีม

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวข้าราชการบรรจุใหม่ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย บทบาท หน้าที่และอำนาจขององค์กรมากขึ้น เรียนรู้แนวทางการทำงาน และวัฒนธรรมองค์กร มีความรัก ความสามัคคี ทำงานเป็นทีม มีทัศนคติที่ดีต่อกันในการปฏิบัติงานก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำงานเป็นทีม และนำความรู้ที่ได้รับในแง่มุมต่างๆ มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพประกอบระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ภาพประกอบระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

นายบุรุษ ภาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่
ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๕.๒.๖ โครงการพัฒนาระบบงานธุรการงานคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

โครงการนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านคดีของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเพื่อให้การดำเนินงานด้านคดีของเจ้าหน้าที่และคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีระบบและมีมาตรฐานการดำเนินงานตามโครงการนี้ ได้จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ๒ ช่วงเวลาด้วยกัน ได้แก่

๑. วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องรับรองชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ โดยได้จัดให้มีการเสวนาและอภิปรายเกี่ยวกับระบบงานธุรการงานคดีที่เกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติงานในสำนักคดี กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

โดยแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม เพื่อระดมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในงานดังกล่าวแล้ว นำไปนำเสนอ ณ โรงแรมฟอร์จูน วิว นครพนม ต่อไป

๒. ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมฟอร์จูน วิว นครพนม มีการบรรยายพิเศษหัวข้อ “การพัฒนาระบบงานธุรการงานคดี” โดย นายบุญส่ง กุลบุปผา และนายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีการจัดกิจกรรมการจำลองเหตุการณ์ (Role Play) เพื่อฝึกวิธีปฏิบัติในการออกนั่งพิจารณาคดี หรือการไต่สวนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านคดี เพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการนำเสนอและสรุปผลการระดมรับฟังความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่มย่อยในแต่ละกลุ่ม

นอกจากการนำเสนอและสรุปผลการระดมรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวแล้ว ยังมีกิจกรรมที่สำคัญอีก คือ

๑) การบรรยายสรุปและศึกษาดูงานในหัวข้อ “การขับเคลื่อนระบบยุติธรรมชุมชน ในจังหวัดนครพนม” โดยคณะวิทยากรของจังหวัดนครพนม ณ ศาลากลางจังหวัดนครพนม

๒) การศึกษาดูงานการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งของอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จากการเสวนาและอภิปรายเพื่อการบริหารจัดการระบบงานธุรการงานคดี มีการนำเสนอและสรุปผลการระดมรับฟังความคิดเห็นใน ๖ ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ๑.งานสารบบคดีและจ่ายสำนวน ๒.งานตรวจรับคำร้อง ๓.งานเลขานุการ (คดี) ในการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๔.งานการจัดทำร่างรายงานการพิจารณาคดี ๕.งานคำสั่ง ๖.งานคำวินิจฉัยอันนำไปสู่แนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงานธุรการงานคดี ที่เป็นระบบแบบแผนและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น

๕.๒.๗ โครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๘๕

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา อันได้แก่ ที่ปรึกษาคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และผู้อำนวยความสะดวก และเพื่อนำเอาผลการสัมมนาที่ได้มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการจัดสัมมนาตามโครงการดังกล่าว เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเรโนลด์วอล์ย ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ และได้นำรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนาจัดทำพิมพ์เผยแพร่เป็นเอกสารสรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” และได้แจกจ่ายให้กับคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

๕.๒.๘ โครงการพัฒนาระบบการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดสัมมนาตามโครงการพัฒนาระบบการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ การตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มีวัตถุประสงค์เพื่อได้รับทราบแนวทางความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และวิธีการต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการ

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ และประสบการณ์ในการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนจัดทำข้อเสนอแนะทางในการพัฒนาระบบการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาล และความเห็นส่วนตนต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์พิเศษ จรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวเปิดการสัมมนา โอกาสนี้นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมในการสัมมนาดังกล่าวด้วย เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ที เค พาเลซ แอนด์ คอนเวนชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนาสามารถนำความรู้เกี่ยวกับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางในการบูรณาการและมุมมองหลากหลายด้านไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและประสบการณ์ในการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาลและความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งมีการบูรณาการพัฒนาระบบการตรวจร่างคำวินิจฉัยของศาลและความเห็นส่วนตนของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๒.๙ โครงการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

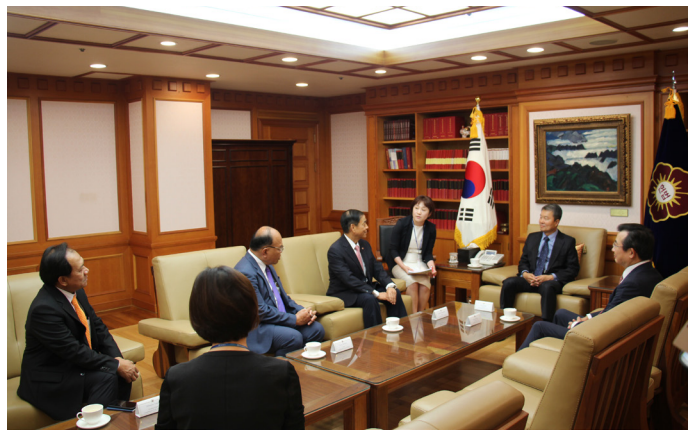

โครงการพัฒนาศักยภาพของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านคดี ด้านวิชาการ และด้านบริหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ตลอดจนมีแนวคิดในการบริหารจัดการ

เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ การนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ร่วมกัน มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงาน ข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรม ไอยรา แกรนด์ พาเลซ จังหวัดพิษณุโลก

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับมาประยุกต์ใช้และพัฒนาตนเอง และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งด้านคดี ด้านวิชาการ และด้านบริหาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๒.๑๐ โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สากล ณ สาธารณรัฐเกาหลี

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๖ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐเกาหลี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างบุคลากรของศาลรัฐธรรมนูญไทย และศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศพร้อมศึกษาแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อนำมาพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญ โดยนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายเชวณะ ไตรมาส เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้สู่สากล เพื่อให้ข้าราชการได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างบุคลากรศาลรัฐธรรมนูญไทยกับศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานทางด้านวิชาการของต่างประเทศ และพัฒนาองค์กรให้มีความพร้อมในการสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งเป็นการขับเคลื่อนระบบงานในด้านต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

๕.๒.๑๑ โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านคดีรัฐธรรมนูญ

โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จัดขึ้น ณ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสาธารณรัฐออสเตรีย ในระหว่างวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในเรื่องการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional Complaints) และการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายของต่างประเทศให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านคดี และผู้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับงานด้านคดีของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านหลักคิด แนวคำพิพากษา รวมถึง

ปัญหาในทางปฏิบัติของการปรับใช้บทบัญญัติในเรื่องการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ และการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายจากศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรเทียบเท่าหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในภาคพื้นยุโรปที่เป็นต้นแบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติงานด้านคดีให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญให้มีมาตรฐานในระดับสากล โดยได้ดำเนินการแลกเปลี่ยนกับองค์กรต่างๆ ดังต่อไปนี้

รูปที่ ๑ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่สถาบันการศึกษาวิจัยด้านกฎหมายมหาชน เปรียบเทียบและกฎหมายระหว่างประเทศ (MAX PLANCK Institute : Comparative Public Law and International Law) เพื่อรับฟังการบรรยาย และการแลกเปลี่ยนความเห็นทางวิชาการ เรื่อง “แนวคิดและพัฒนาการของการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๑ ณ เมืองไฮเดลเบิร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รูปที่ ๒ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อรับฟังการบรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทางปฏิบัติ เรื่อง “กระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญและแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี” ในวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ เมืองคาร์ลสรูอา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

รูปที่ ๓ การประชุมหารือและเตรียมความพร้อมในการกำหนดประเด็นชักตามกับศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย เรื่อง “กระบวนการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญและแนวคำวินิจฉัย” ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ ณ เมืองเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

๘๙

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

รูปที่ ๔ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวียนนา เพื่อรับฟังการบรรยายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ เรื่อง “แนวคิดและพัฒนาการของการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” ในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ ณ เมืองเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

รูปที่ ๕ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนท้องถิ่นในเมืองวิลด์โพลด์สรีด เรื่อง “พัฒนาการของสิทธิชุมชนและการใช้สิทธิการรัฐธรรมนูญต่อการพิทักษ์สิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม” ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ณ เมือง วิลด์โพลด์สรีด สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

จากการศึกษาดูงานทั้ง ณ สถาบันการศึกษาวิจัย Max Planck Institute ศาลรัฐธรรมนูญ แห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐออสเตรีย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวียนนา และเทศบาลเมือง Wildpoldsried ทำให้ผู้ศึกษาดูงานได้รับประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญ (Constitutional Complaints) และนำมาศึกษาวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบหลักการดังกล่าว กับประเทศต้นแบบทั้งสองประเทศ เพื่อให้เห็นถึงข้อเหมือนและข้อแตกต่างในการพิจารณาปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้กับ หลักการเสนอคำร้องโดยประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญและกระบวนการพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

๖. ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๑ ด้านการส่งเสริมและขยายการพัฒนาให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัยเป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือการพัฒนาที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมายหรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ส่งเสริมและขยายการพัฒนางานให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและเพิ่มขึ้นในอนาคต

แผนงานที่ ๔.๑.๑ ทบทวนและเสริมสร้างการดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

แผนงานที่ ๔.๑.๔ ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือในเวทีของกลุ่มอาเซียน, ศาลรัฐธรรมนูญเอเชีย ศาลรัฐธรรมนูญโลก ตลอดจนเวทีในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง

มุ่งเน้นให้เกิดเครือข่ายที่มีการพัฒนางานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง (เครือข่ายลักษณะ Active) และการพัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่ โดยดำเนินการดังนี้

๖.๑.๑ ความร่วมมือกับเครือข่ายภายในประเทศ

๑) การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยบูรพา

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดโครงการสัมมนาทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ร่วมกันไว้ โดยได้รับเกียรติจากนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฯ พร้อมทั้งบรรยายพิเศษ เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับระบบยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ และจัดให้มีการอภิปรายเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม โดยได้รับเกียรติจากนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาจารย์อนุชา อชิรเสนา อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ และอาจารย์มุกกระจำจ จรณี อาจารย์ประจำภาควิชานิติศาสตร์ ร่วมอภิปรายในหัวข้อดังกล่าว โอกาสนี้ รองศาสตราจารย์สมนึก ชีระกุลพิศุทธิ์ ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ให้เกียรติกล่าวต้อนรับประธานในพิธีและคณะซึ่งโครงการนี้เป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับองค์กรศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ แนวทางการพัฒนางานของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๐ และช่องทางในการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๐ พร้อมทั้งการพัฒนาเครือข่ายที่จะเสริมสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๒) การดำเนินโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัย

วิทยาลัยลักษณ์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวิทยาลัยลักษณ์ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๑๓๑๐ อาคารเรียนรวม ๑ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมถึงบทบาทศาลรัฐธรรมนูญกับรัฐธรรมนูญของไทย ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเพื่อสร้างเครือข่ายในการเผยแพร่องค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และงานวิชาการด้านคดีรัฐธรรมนูญ โดยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และให้เกียรติบรรยายพิเศษเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ต่อจากนั้นจัดให้มีพิธีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ โดยมีนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามร่วมกับ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ไหมศรีกรรต รักษาการแทนคณบดีสำนักวิชารัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์และโครงการดังกล่าวได้จัดให้มีการอภิปรายในเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรมประชาธิปไตย และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกวารี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาจารย์สุทธิชัย งามชื่นสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจารย์สุรัช คมพจน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และอาจารย์ทวีพร คงแก้ว อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมเป็นวิทยากร และในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้จัดให้มีการแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและบทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับผลการแข่งขันตอบปัญหา รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ โรงเรียนสตรีพัทลุง ทีม ๑ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ได้แก่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ทีม ๒ และรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ ได้แก่ โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช และรางวัลชมเชย ๒ รางวัล ได้แก่ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ทีม ๒ และโรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช โอกาสนี้ได้รับเกียรติจากนายบุญเสริม นาคสาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารร่วมเป็นกรรมการผู้แทนจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และมอบรางวัลดังกล่าว

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้พร้อมต่อยอดองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เพิ่มเครือข่ายที่จะเสริมสร้างความร่วมมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มากขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างองค์ความรู้และภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร ตลอดจนรับทราบความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยนำความคิดเห็นที่ได้รับมาประมวลปรับบทบาทขององค์กรอย่างเหมาะสม

๓) การดำเนินโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาในระดับชั้นมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ภายใต้โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เพิ่มพูนความรู้ทางกฎหมายและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องรวมทั้งเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว นักศึกษา เยาวชน นักเรียน เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมทั้งบทบาท อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรมและความรู้รักความสามัคคีอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประเทศชาติในภายภาคหน้า

๔) การดำเนินโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนสร้างเครือข่ายข้อตกลงด้านวิชาการและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ อาคารเอกาทศรถ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร และให้เกียรติบรรยายพิเศษเรื่อง บทบาทและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญไทย ต่อจากนั้นจัดให้มีพิธีการลงนาม ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมี นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามร่วมกับ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เกรียงสี อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร ต่อจากนั้นเป็นการอภิปรายในเรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรมประชาธิปไตย และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกาวรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยอดพล เทพสิทธิ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนายอดิเทพ อูยยะพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี ร่วมเป็น วิทยากร และในวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายและการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาโดยการแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมาย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับผลการแข่งขันตอบปัญหารางวัลชนะเลิศ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ได้แก่ โรงเรียนนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ และรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๒ ได้แก่ โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร และรางวัลชมเชย ๒ รางวัล ได้แก่ โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และโรงเรียนสวรรคค่อนันต์วิทยา จังหวัดสุโขทัย

๕) การดำเนินโครงการ “โครงการหลักนิติธรรมสู่การบูรณาการกระบวนการยุติธรรม”

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดโครงการ “หลักนิติธรรมสู่การบูรณาการกระบวนการยุติธรรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มพูนองค์ความรู้ในเรื่องการนำ “หลักนิติธรรม” สู่การบูรณาการกระบวนการ ยุติธรรม และเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างศาลยุติธรรมกับหน่วยงานของศาล องค์การอิสระและหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยโครงการดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ณ โรงแรม เดอะพาราไดโซ เจเค ดีไซน์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการนี้ ศาสตราจารย์พิเศษจรูญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธาน ในพิธีเปิด “โครงการหลักนิติธรรมสู่การบูรณาการกระบวนการยุติธรรม” ณ โรงแรมเดอะพาราไดโซ เจเค ดีไซน์ อำเภอมะนังนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ในการนี้ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้กรุณาปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “หลักนิติธรรมในบริบทการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตุลาการ” และต่อจากนั้น ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้บรรยายพิเศษเรื่อง “หลักนิติธรรม : จากหลักการสู่ทางปฏิบัติ”

ต่อมาในช่วงบ่ายเป็นการเสวนาทางวิชาการเรื่อง “หลักนิติธรรมกับการบูรณาการ กระบวนการยุติธรรม” โดยศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ และศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ซึ่งดำเนินรายการโดย นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครสวรรค์ อัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายและการบังคับคดีจังหวัดนครสวรรค์ และสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้จัดนิทรรศการและให้คำปรึกษาและคำแนะนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานด้วย

โดยโครงการนี้ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ตำรวจ ทหาร สถาบันการศึกษา และฝ่ายปกครองในจังหวัด นครสวรรค์และจังหวัดข้างเคียงหลายหน่วยงาน เข้าร่วมจัดนิทรรศการ รับฟัง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการดังกล่าวทุกประการ

ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวได้สร้างประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักนิติธรรมและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนได้สร้างความร่วมมือทางวิชาการและสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องับกระบวนการยุติธรรมอันได้แก่ ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานอื่นๆ ในระดับภูมิภาค ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญบรรลุผล ตามที่วางไว้ จึงเห็นควรกำหนดให้มีการจัดโครงการในรูปแบบดังกล่าวนี้ โดยอาจประสานความร่วมมือตามบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อร่วมมือจัดงานในลักษณะนี้ในภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป

๖) การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม” กับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์บุญชนะ อรรถการ อคารวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม” เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์บุญชนะ อธิการ อาคารวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องและประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรให้เป็นไปตามข้อตกลงการร่วมมือทางวิชาการ (MOU) ร่วมกันไว้ โดยได้รับเกียรติจากนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการและบรรยายพิเศษ เรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน” และร่วมรับฟังการอภิปรายเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับหลักนิติธรรม” โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นายมนตรี กนกวารี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี อาจารย์ทิพสุตา ญาณภีร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเมืองการปกครอง ดำเนินรายการโดย นายสรักษ์ เลี่ยมสุวรรณ นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

ผลการดำเนินโครงการดังกล่าว สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับองค์กรศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ แนวทางการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๐ และช่องทางการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๖๐ พร้อมทั้งการพัฒนาเครือข่ายที่จะเสริมสร้างความร่วมมือที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

๖.๑.๒ ความร่วมมือกับเครือข่ายในต่างประเทศ

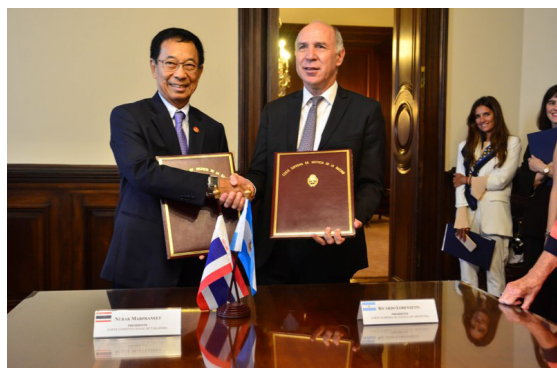
๑) การเดินทางไปราชการต่างประเทศ เพื่อเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ

(๑) นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ ครั้งที่ ๑ ของสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนาแห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ในระหว่างวันที่ ๒๙ ตุลาคม - ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ สาธารณรัฐเกาหลี

(๒) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมประชุมเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (Liasion Officer) ประจำสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย และการอบรมหลักสูตรระยะสั้นหัวข้อ “บทบาทของศาลรัฐธรรมนูญและการควบคุมการนำอุดมการณ์ของรัฐและคุณค่าของประชาธิปไตยไปปฏิบัติในพหุสังคม” (The Role of the Constitutional Court in Overseeing the Implementation of Ideology) ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(๓) นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เดินทางไปเยือนศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา เพื่อเข้าเยี่ยมคารวะ ตลอดจนลงนามในบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ถึงความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต ในการนี้ Ricardo Lorenzetti

ประธานศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา ร่วมให้การต้อนรับและลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ณ ศาลสูงสุดสาธารณรัฐอาร์เจนตินา กรุงบัวโนสไอเรส

(๔) นายบุรกีร์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๖ ปี ของการสถาปนาศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐตุรกี โดยหัวข้อการประชุม คือ “การประเมินผลในช่วงห้าปีแรกของการยื่นคำร้องตรงโดยประชาชน” (Evaluation of the First Five Years of Individual Application) ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ เมษายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐตุรกี

(๕) นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในฐานะผู้แทนศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ หัวข้อ “รัฐธรรมนูญในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงระดับโลกและเป้าหมายของการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ” ณ ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์รัฐรัสเซีย นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยได้นำเสนอการอภิปรายเรื่อง “Constitutional Review through the Rule of Law” ซึ่งในการประชุมดังกล่าว ผู้แทนศาลรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ และผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศได้ร่วมอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แนวคำวินิจฉัยและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญ ในการส่งเสริมหลักนิติธรรม การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการอนุวัติการให้รัฐธรรมนูญสามารถเสริมสร้างคุณภาพชีวิต สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๖) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการประชุมด้านการวิจัย ครั้งที่ ๑ ของสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนาของสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ระหว่างวันที่ ๒๘ พฤษภาคม - ๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐเกาหลี โดยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทั้งสองคนได้นำเสนอบทความทางวิชาการ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนาฯ ได้รวบรวมบทความทางวิชาการจากประเทศต่างๆ ผลิตเป็นสิ่งพิมพ์ชื่อ “เขตอำนาจศาลและองค์การของสมาชิกสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย” (Jurisdictions and Organization of AACC Members)

(๗) โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรมกับกลุ่มประชาคมอาเซียนบวกหก

โครงการนี้จัดขึ้น ณ เครือรัฐออสเตรเลียในระหว่างวันที่ ๒๓ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญผู้ปฏิบัติงานด้านคดี และผู้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับงานคดีเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานองค์กรศาลและสถาบันเทียบเท่าหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศ และเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีมาตรฐานในระดับเดียวกันกับบุคลากรขององค์กรศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียนบวกหกโดยจะแบ่งการดำเนินงานออกเป็นสี่ส่วน ดังต่อไปนี้

900

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่หนึ่ง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อสิทธิการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน (Same - sex Marriage) โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ประสานงานกับ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ (The Faculty of Law of the University of New South Wales) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อทางวิชาการดังกล่าว ในวันจันทร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๑

ส่วนที่สอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมาย โดยได้เข้ารับฟังการบรรยายสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ณ ศาลสูงแห่งออสเตรเลีย (The High Court of Australia) ในวันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ การเข้าเยี่ยมและรับฟังการบรรยาย ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงแคนเบอร์รา ในวันเดียวกัน

ส่วนที่สาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ กฎหมายการุณยฆาตในรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย (The Voluntary Assisted Dying Act 2017) โดยการศึกษาในหัวข้อทางวิชาการนี้ ได้รับฟังการบรรยายสรุปที่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น (Melbourne Law School, The University of Melbourne) ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑

ส่วนที่สี่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ ศาลฎีกาแห่งรัฐวิกตอเรีย (The Supreme Court of Victoria) ซึ่งมีระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ที่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยได้เข้ารับฟังการบรรยาย ณ ศาลฎีกาแห่งรัฐวิกตอเรีย ในวันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งสี่ส่วนดังกล่าวทำให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในหลายด้านด้วยกัน ดังนี้

๑. ด้านความรู้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านสิทธิและเสรีภาพ โดยเฉพาะสิทธิที่มี การปรับเปลี่ยนตามพลวัตของสังคมอันเป็นประเด็นปัญหาในระดับสากล เช่น สิทธิการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน (Same - sex Marriage) อันนำไปสู่การผลักดันกฎหมายการสมรสของบุคคลเพศเดียวกันและ สิทธิที่จะตาย (Right to Die) อันนำไปสู่การตรากฎหมายการุณยฆาตของออสเตรเลีย หรือ The Voluntary Assisted

Dying Act 2017 นอกจากนี้ยังมีการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับระบบศาลระบบกฎหมาย และวิธีพิจารณาคดีของศาลในออสเตรเลีย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทยอีกด้วย

๒. ด้านระบบงาน เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การจัดทำระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยการศึกษาจากระบบการบริหารจัดการงานคดี (Case Management System) และระบบห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (E – court Room System) ของศาลฎีกาแห่งรัฐวิกตอเรีย

๓. ด้านเครือข่ายระหว่างประเทศ เป็นการประสานงานเบื้องต้นเพื่อจัดให้มีข้อตกลงด้านวิชาการกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ต่อไป

(๘) นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติเนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ครบรอบ ๓๐ ปี โดยมีหัวข้อการประชุม คือ “สถานะในอดีตและปัจจุบันของความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญ” (Past and Present Status of Constitutional Justice) ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐเกาหลี

(๙) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการฝึกอบรมภาคฤดูร้อนครั้งที่ ๖ ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ในหัวข้อ “สิทธิในเสรีภาพและความมั่นคง” (The Right to Liberty and Security) ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ณ สาธารณรัฐตุรกี

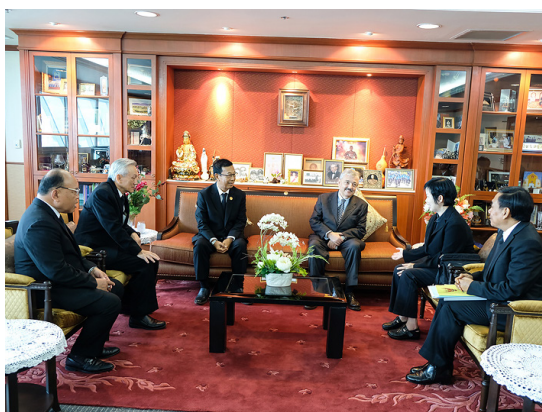

(๑๐) นายสุรเกียรติ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายบุญส่ง กุลบุปผา นายปัญญา อุดชาชน นายวรวิทย์ กังศศิเทียม และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมประชุมวิชาการระหว่างประเทศ ณ ราชาอาณาจักรโมร็อกโก ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐

(๑๑) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการอบรมระยะสั้น หัวข้อ “ศาลรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญนิยมในพลวัตทางการเมือง” (The Constitutional Court and Constitutionalism in Political Dynamics) และเข้าร่วมการประชุมเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (Liaison Officer) ประจำสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ระหว่างวันที่ ๓๐ กันยายน - ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

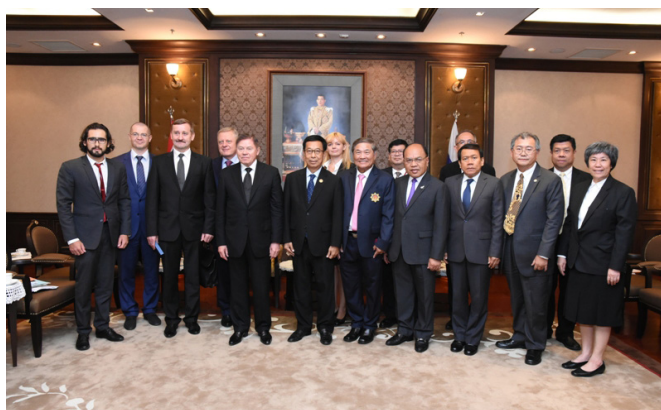
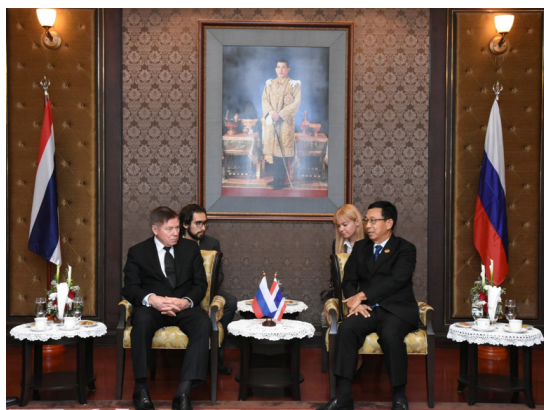
๖.๑.๓ การรับรองการเข้าเยี่ยมคารวะและการรับรองการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

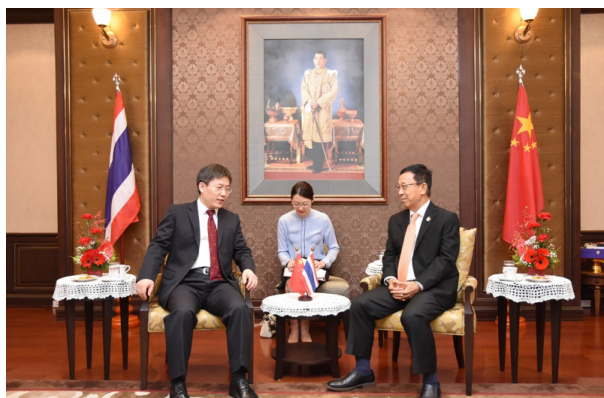
๑๐๔

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

(๑) นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr. Georg Gafron ผู้แทนมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะและหารือถึงกรอบความร่วมมือทางวิชาการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ การดำเนินโครงการเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศาลรัฐธรรมนูญประเทศอื่นๆ หรือสถาบันเทียบเท่านอกเหนือจากที่เคยดำเนินความร่วมมือกันมาแล้ว

(๒) นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายบุญส่ง กลุ่มบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนระ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับประธานสภาผู้แทนราษฎรและคณะ ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะ เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๓) นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ H.E.Mr.LyuJian เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๔) นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนະ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้การต้อนรับและบรรยายสรุปเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญให้แก่คณาจารย์จากคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัย Asahi ประเทศญี่ปุ่น ในโอกาสเข้าศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๕) นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Mr.Katsuyuki KIZAWA ผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งญี่ปุ่น และ Mr.Yohei OKAMOTO ผู้พิพากษาประจำศาลแขวงโตเกียว ในโอกาสเข้าเยี่ยมชมวาระตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างศาล เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

๑๐๖

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนาเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๔.๒.๒ เสริมสร้างและบูรณาการงานด้านประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แผนงานที่ ๔.๒.๓ การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ

๖.๑.๔ โครงการพัฒนายูวชนศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการพัฒนายูวชนศาลรัฐธรรมนูญ รุ่นที่ ๔ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กระอิสรระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อสร้างเครือข่ายระดับเยาวชน และบูรณาการองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายยูวชนของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีเยาวชนที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการมีจำนวน ๔๐ คน โดยได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้อง และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสร้างเครือข่ายจากเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้ โดยเผยแพร่องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารไปยังบุคคลภายนอกได้อีกทั้งได้รับรู้ความคิดเห็นและมุมมองเยาวชน ผ่านกระบวนการประเมินผล โดยสามารถนำข้อสรุปที่ได้มาวางแผนการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์ภายนอกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป และสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรในด้านการรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

๖.๑.๕ การดำเนินโครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในวันศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมกรุงศรี ริเวอร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคกลาง ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และจังหวัดสระบุรี จำนวนทั้งสิ้น ๓๔๑ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สู่ประชาชนในส่วนภูมิภาค รวมถึงการบูรณาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยร่วมมือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนเผยแพร่กฎหมายและให้คำปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงกฎหมายและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตลอดจนรับทราบช่องทางการใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ตลอดจนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานศาลและกระบวนการยุติธรรม และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดเครือข่ายหน่วยงานพันธมิตรของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้น

๖.๑.๖ การให้บริการทางวิชาการด้านการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

ดำเนินการบริการความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่หน้าที่และอำนาจวิธีพิจารณาคดี และกฎหมายรัฐธรรมนูญ ให้กับคณะหน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่มีความประสงค์ขอเข้าศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

๖.๑.๗ ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

โดยออกพื้นที่จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ อาทิ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สภาพัฒนาการเมือง ฯลฯ

๖.๒ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือทางวิชาการ ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย และเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

แนวทางการพัฒนาที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล
ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม
และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวก
และเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ
การตีความกฎหมาย หรือกฎหมายให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ
ยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพ
ในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้
ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนางค์ความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บุคลากรและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือ
ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและเสริมสร้างการอาสาศึกษาปฏิบัติของ
และพันธมิตรจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดการฐานข้อมูล
สมาชิกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีเครือข่ายสนับสนุนกิจการของศาลรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางโดยเน้นการส่งเสริม
กิจการอาสาศึกษาปฏิบัติของศาลรัฐธรรมนูญ การเสริมสร้างพันธมิตรจากองค์กรต่างๆ การพัฒนาเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์
ระหว่างเครือข่าย การพัฒนาเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรด้านเครือข่าย
กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการดังนี้

๖.๒.๑ การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของ
ประชาชนโดยองค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ” เมื่อวันที่
๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนทางวิชาการ เรื่อง การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ของประชาชน โดยองค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การบริหารงาน การพัฒนาองค์กร และความรู้ในด้านต่างๆ รวมถึงข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับผู้ดำรงตำแหน่งในระดับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และเพื่อได้รับทราบแนวทาง ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ วิธีการต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนางานของศาลรัฐธรรมนูญ และบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้นำไปสู่การพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอิสระตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะทางในการพัฒนางานด้านคดี งานบริหาร งานวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และจัดให้มีการอภิปรายในเรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน” โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.จรินทร์ ทะวานนท์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา นายบุญอนันต์ วรรณพานิชย์ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด นางกาญจนา ภักธโชค อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเป็นวิทยากร โอกาสนี้ นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติเข้ารับฟังการอภิปรายดังกล่าวด้วย ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการดังกล่าว ผู้เข้าร่วมสัมมนานำความรู้เกี่ยวกับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวทางการบูรณาการของนักวิชาการ และมุมมองหลากหลายด้าน สามารถนำไปปรับใช้กับองค์กรหรือหน่วยงานของตนได้ และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของแต่ละองค์กรเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการสนับสนุนงานที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการบูรณาการพัฒนากการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปัจจุบัน

๖.๒.๒ การประชุมทางวิชาการเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม” เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยครบรอบ ๒๐ ปี

เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๑ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ องคมนตรี เป็นผู้แทนพระองค์ เปิดการประชุมทางวิชาการเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม” (The Constitutional Court : Protector of the Rule of Law) เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยครบรอบ ๒๐ ปี โอกาสนี้ผู้แทนพระองค์มอบของที่ระลึกให้แก่ประธานศาลรัฐธรรมนูญชาติต่างๆ ประกอบด้วย Mr. Anwar Usman ประธานศาลรัฐธรรมนูญ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย Mr. Lee Jin – sung ประธานศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี Prof. Dr. Zühtü Arslan ประธานศาลรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐตุรกี และนายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พร้อมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ทำคุณประโยชน์แก่ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ณ โรงแรมเพนินซูล่า เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร เมื่อเสร็จพิธีแล้วนายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยภายใต้หลักนิติธรรม และในช่วงบ่ายได้รับเกียรติจาก

ศ. ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ศาตรัฐธรรมนูญ : ผู้พิทักษ์หลักนิติธรรม และ ในวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นการปาฐกถาพิเศษจากประธานศาลรัฐธรรมนูญชาติต่างๆ และการอภิปรายร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยมี รศ. ดร.ณรงค์เดช สรุโฆษิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินรายการอภิปรายดังกล่าว

๖.๓ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัยเป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาล ในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและ เข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความ กฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนาการความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บูรณาการและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือ ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

๖.๓.๑ โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.)

โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.) มีเป้าหมายให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้มีความรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักประชาธิปไตย ด้านสิทธิและเสรีภาพ โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ นี้ เป็นการดำเนินโครงการอบรมเป็นรุ่นที่ ๖ มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เพื่อพัฒนาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ การเมืองการปกครอง และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญและเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรทุกภาคส่วน โดยเฉพาะหลักกฎหมาย หลักการเมืองการปกครอง และการบังคับใช้กฎหมาย

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ผลิตบุคลากรภาครัฐหรือผู้บริหารระดับสูงภาครัฐและเอกชน ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเฉพาะด้าน อันได้แก่ ด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่สำคัญ โดยการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในประโยชน์ต่องานราชการ และภารกิจอื่นๆ ต่อองค์กรและประเทศชาติ และได้ผลงานทางวิชาการส่วนบุคคลเกี่ยวกับหลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย และจากการศึกษาดูงานต่างประเทศที่ผู้ศึกษาอบรมได้คิดวิเคราะห์และนำเสนอเป็นรูปแบบของงานวิชาการ โดยผลงานเหล่านี้เป็นฐานความรู้ที่ดี ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้นำมาเผยแพร่ต่อทางเว็บไซต์วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ และวารสารศาลรัฐธรรมนูญ เป็นวิทยาทานต่อสาธารณชนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ต่อไป

๑๑๒

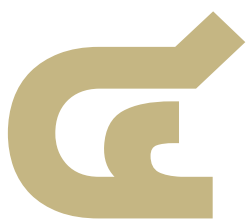
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๑๑๓
รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่

การเข้าร่วมพระราชพิธี
รัฐพิธี และกิจกรรม
สำคัญของประเทศ

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

ศาลรัฐธรรมนูญ

การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

งานพระราชพิธีและงานพิธีต่างๆ ถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงความเป็นราชอาณาจักรไทย อันสืบเนื่องยาวนานมากกว่าเจ็ดร้อยปี หลักฐานสำคัญปรากฏมาแต่สมัยเมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดไว้ในกฎหมายเทียรบาลว่าเดือนใดมีพระราชพิธีใดเพื่อเป็นแบบแผนให้สืบทอดปฏิบัติมาจวบจนปัจจุบัน

พระราชพิธีในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นพระราชพิธีประจำ และพระราชพิธีพิเศษ เฉพาะที่เป็นหมายกำหนดการของสำนักพระราชวังเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและได้แสดงกตเวทิตาธรรม โดยการเข้าร่วมงานพระราชพิธี รัฐพิธีต่างๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) ดังนี้

๑. พระราชพิธีพิเศษ	
๑.๑ พระราชพิธี พิธี อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร	
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลครบรอบ ๑ ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธียกพระนพปฎลมหาเศวตฉัตรยอดพระเมรุมาศ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง
๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายอนุรักษ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลออกพระเมรุ เนื่องในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง

๑๑๔

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๑.๑ พระราชพิธี พิธี อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร (ต่อ)

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายสุรยุทธ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง
๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายสุรยุทธ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลพระบรมอัฐิ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายสุรยุทธ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีอัญเชิญพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ขึ้นประดิษฐาน ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายสุรยุทธ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรรจุพระบรมราชสรีรางคารพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระอุโบสถ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม และวัดบวรนิเวศวิหาร

๒. พระราชพิธีประจำ

๒.๑ พระราชพิธี รัฐพิธี เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายสุรยุทธ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายชวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดเทพศิรินทราวาส
๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๐	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชาธิวาส

๒.๑ พระราชพิธี รัฐพิธี เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา (ต่อ)	
๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม
๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ วัดราชโอรสาราม
๑ มีนาคม ๒๕๖๑	นายณัฐรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลมาฆบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ และ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายณัฐรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลวิสาขบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายณัฐรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทางศาสนาตามหามงคล ๕ ศาสนา เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ ดิگสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล
๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายณัฐรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอาสาฬหบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายณัฐรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเทศกาลเข้าพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเกิดพระเกียรติสมเด็จพระบรมพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากษัตริยาธิคุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน	
๑ ตุลาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในวันที่ระลึกคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าพระราชวังสราญรมย์
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาและถวายบังคม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสที่คล้ายวันสวรรคต พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสรณ์ที่พระลานพระราชวังดุสิต

**๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเกิดพระเกียรตินิยมเจ้าพระบรมมหาราชกุมารีที่พระราชวัง
ที่มีพระมหากษัตริย์และกษัตริย์ในกาลก่อน (ต่อ)**

๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๐	นายเจริญ ภัคดิธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ในวัน “ปืยมหาราช” พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปี
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมอบรางวัลพระราชกุศลทักษิณานุปทาน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธรูปสมเด็จพระพรชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๕ และ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐	นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน เนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาถวายบังคม พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในพระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต และเวลา ๑๗.๐๐ น. นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๐	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์ รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พุทธศักราช ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไธ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะ เนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวพระมหาเจษฎาราชเจ้า ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ที่ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

**๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเกิดพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้า
ที่มโหฬารฤทธิคุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน (ต่อ)**

๖ เมษายน ๒๕๖๑	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคม เนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า และเวลา ๑๗.๐๐ น. นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต
๙ มิถุนายน ๒๕๖๑	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เนื่องในโอกาสกษัตริย์สมัยคล้ายวันสวรรคต ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ เชิงสะพานพระราม ๘

๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความโศกเศร้าและความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง

๑ มกราคม ๒๕๖๑	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ลงนามถวายพระพร เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ณ พระบรมมหาราชวัง
๓๐ มีนาคม ๒๕๖๑	นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพ ๒ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา
๑๕ เมษายน ๒๕๖๑	นายเชวณะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐	นายณรงค์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพร เนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง

๑๑๘

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความไพบูลย์และความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง (ต่อ)

๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑	นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรเนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง
-----------------	---

๓. พิธีการอื่นๆ

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๑	นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๑๑ เมษายน ๒๕๖๑	นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เบื้องหน้าพระฉายาลักษณ์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ห้องประชุมชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมวางพานพุ่ม งานวันปรีดี พนมยงค์ ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ลานปรีดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑	นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑	นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕
๙ กันยายน ๒๕๖๑	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายอดิเทพ อูยะพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาเนื่องในวันระลึกเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ณ โรงเรียนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๒. ประมวลภาพกิจกรรม

๑ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาเพื่อถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันสวรรคต พุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร

๒ นายสุทธิรักษ์ ทรงศิริไล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะ เนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ ที่ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชนันทารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

๑๒๐

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ที่สะพานพระพุทธยอดฟ้า กรุงเทพมหานคร

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จเป็นประธานในพิธีเจริญพระพุทธมนต์และประทานพระโอวาท พร้อมด้วยพิธีเบิกเนตรพระพุทธนฤมลธรรมบพิตร และพระพุทธนฤมลธรรโมภาส เนื่องในโอกาสศาลรัฐธรรมนูญครบรอบ ๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๑ ณ ห้องพระ ชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

๕ นายสมฤทธิ์ ไชยวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลา เนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าตึกรัฐสภา ถนนอุทองใน กรุงเทพมหานคร

๖ นายบุรีรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๑๒๒

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๗ นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนักในพระมหากษัตริย์คุณ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๑๒๓

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

๘ ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจัดโครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมาเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมี นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีถวายพระพรชัยมงคลและถวายสัตย์ปฏิญาณ และกิจกรรม ๕ ส เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ต่อจากนั้นร่วมกิจกรรมปลูกต้นรวงผึ้งต้นไม้มงคลประจำรัชกาล ทั้งนี้ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มอบเสื้อสีเหลือง ซึ่งเป็นสีวันพระราชสมภพให้แก่ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในการร่วมเดินรื้อขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร

ศาลรัฐธรรมนูญ

๑๒๔

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

นายณัฏฐ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยภริยา และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ พร้อมร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน จากนั้นประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยภริยา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง ต่อมาในเวลา ๑๙.๐๐ น. วันเดียวกัน นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายเครื่องราชสักการะจุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร

๑๒๕

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ส่วนที่ ๕

รายงานของผู้สอบบัญชี
และงบการเงิน
ปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๑

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน และมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๑๒๖

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สรุปล้ำว่ามี การแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสาร เรื่องดังกล่าวกับผู้บริหาร

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควร ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบ เกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดง ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงาน ในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์ การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงาน หรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่น อย่างสมเหตุสมผลว่า รายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ หรือไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้ เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี จะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และถือว่ามีความสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการ ที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงาน การเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและ มาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบ วิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบ เพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

อันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของหน่วยงาน

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปรูปแบบความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

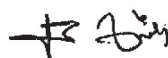
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาววิมลวรรณ ชื่นชม)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 18

(นางสาวศิริลักษณ์ ฉิ่งทองคำ)

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วันที่ 21 ธันวาคม 2561

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2561

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2561	2560
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	98,384,232.00	109,366,284.52
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	3,263,923.29	1,005,662.34
วัสดุคงเหลือ		819,835.88	964,977.46
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7	1,058,337.22	2,016,704.54
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>103,526,328.39</u>	<u>113,353,628.86</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	8	48,279,960.18	25,485,842.12
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9	6,491,171.83	7,172,959.04
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		7,000.00	7,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>54,778,132.01</u>	<u>32,665,801.16</u>
รวมสินทรัพย์		<u><u>158,304,460.40</u></u>	<u><u>146,019,430.02</u></u> ±

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสิริยา ทอมสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

งบแสดงฐานะการเงิน

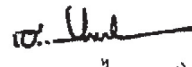
ณ วันที่ 30 กันยายน 2561

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2561	2560
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	10	6,505,751.56	6,282,224.11
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		-	818,421.49
เงินรับฝากระยะสั้น	11	772,783.51	393,890.50
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>7,278,535.07</u>	<u>7,494,536.10</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		1,046,213.51	-
เงินรับฝากระยะยาว		267,844.00	225,900.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>1,314,057.51</u>	<u>225,900.00</u>
รวมหนี้สิน		<u>8,592,592.58</u>	<u>7,720,436.10</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>149,711,867.82</u>	<u>138,298,993.92</u>
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		149,711,867.82	138,298,993.92
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		<u>149,711,867.82</u>	<u>138,298,993.92</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการการเงินนี้

(นางสาวสิริยา ทอมสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑๓๐

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561

			(หน่วย : บาท)
	หมายเหตุ	2561	2560
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	13	277,816,981.59	262,237,386.81
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		950,054.65	294,242.74
รวมรายได้		278,767,036.24	262,531,629.55
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	14	168,371,077.97	162,394,793.71
ค่าบำเหน็จบำนาญ	15	8,384,602.74	7,217,836.25
ค่าตอบแทน		803,460.00	435,600.00
ค่าใช้สอย	16	58,546,387.11	38,063,292.07
ค่าวัสดุ		2,685,149.15	1,710,444.36
ค่าสาธารณูปโภค	17	13,988,160.84	14,019,912.30
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	18	14,353,957.08	15,840,554.68
ค่าใช้จ่ายอื่น		2,761.02	5,998.57
รวมค่าใช้จ่าย		267,135,555.91	239,688,431.94
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		11,631,480.33	22,843,197.61

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวสิริยา หอมสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นายชวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542 เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่งและคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
3. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งอยู่ที่ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 1-9 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบรายจ่ายอื่น จำนวน 261,657,700.00 บาท (ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 247,350,900.00 บาท) โดยแยกเป็น ค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 157,614,400.00 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 76,043,300.00 บาท ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง จำนวน 28,000,000.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานสนับสนุนการจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ สำหรับผลผลิตที่ 1 การอำนวยความสะดวกและวินิจฉัยคำร้องคดีรัฐธรรมนูญ

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลัง กำหนดซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0410.3/ว 357 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2561

รายงานการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวมในระดับกรมโดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงิน รวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาลและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

รอบระยะเวลาบัญชี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่ปรับปรุงใหม่

ในระหว่างปีปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่จะมีผลบังคับใช้ในงวดอนาคต โดยถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2561 ดังนี้

- หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 1 เรื่อง การนำเสนอรายงานการเงิน
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 5 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 12 เรื่อง สินค้าคงเหลือ
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 13 เรื่อง สัญญาเช่า
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 14 เรื่อง เหตุการณ์ภายหลังวันที่ในรายงาน
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 16 เรื่อง อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 17 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 31 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง เงินลงทุน

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เป็นวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานกันไว้เพื่อตรงจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลักย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินฝากสถาบันการเงิน ประกอบด้วยเงินฝากธนาคารในงบประมาณเพื่อรับเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง และเงินฝากธนาคารนอกงบประมาณเพื่อรับเงินนอกงบประมาณไว้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์

4.2 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม รับรู้ตามจำนวนเงินในสัญญาการยืมเงิน ไม่ว่าจะจ่ายให้ยืมจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ โดยรับรู้ตั้งแต่วันที่จ่ายเงินยืม

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุนและตีราคาวัสดุคงเหลือโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) ๔

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2546 รับรู้เป็นสินทรัพย์ เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.00 บาท ขึ้นไป ครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป รับรู้เฉพาะที่มีมูลค่า ตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- ราคาทุนของอาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่ และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งาน ของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่าย ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

- ค่าเสื่อมราคابันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธี เส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราร้อยละ
ส่วนปรับปรุงอาคาร	20	5
ครุภัณฑ์สำนักงาน	8	12.50
- โทรศัพท์เคลื่อนที่	3	33.33
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ		
- ยานพาหนะประจำตำแหน่ง	6	16.67
- ยานพาหนะสำนักงาน	5	20
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5	20
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
ครุภัณฑ์โรงงาน	5	20
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	20
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
ครุภัณฑ์กีฬา	5	20

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 5 ปี ในอัตราร้อยละ 20

สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ต่อ)

4.6 รายได้รอการรับรู้

รายได้รอการรับรู้ เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสินทรัพย์รับบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.7 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการขอรับเงินเข้าบัญชีหน่วยงาน
- 2) เมื่ออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินแล้วในกรณีเป็นการจ่ายตรงให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน

4.8 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายการแยกต่างหาก

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
เงินทศรองราชการ	50,000.00	50,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	98,334,232.00	109,316,284.52
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>98,384,232.00</u>	<u>109,366,284.52</u>

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	3,211,143.29	1,005,662.34
ค้างรับจากกรมบัญชีกลาง	52,780.00	-
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	<u>3,263,923.29</u>	<u>1,005,662.34</u>

ลูกหนี้ระยะสั้น (ต่อ)

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืม ในงบประมาณ	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ และการส่งใช้ ใบสำคัญ	ถึงกำหนดชำระ และการส่งใช้ ใบสำคัญ	เกินกำหนดชำระ และการส่งใช้ ใบสำคัญ	(หน่วย : บาท) รวม
2561	3,211,143.29	-	-	3,211,143.29
2560	1,005,662.34	-	-	1,005,662.34

หมายเหตุ 7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ระยะสั้น	1,058,337.22	2,016,704.54
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,058,337.22	2,016,704.54

หมายเหตุ 8 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,481,568.00	1,481,568.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,481,567.00	1,242,366.40
ส่วนปรับปรุงอาคาร - สุทธิ	1.00	239,201.60
ครุภัณฑ์	247,769,474.12	226,307,370.74
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	199,489,514.94	201,060,730.22
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	48,279,959.18	25,246,640.52
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	48,279,960.18	25,485,842.12

ตามรายงานผลการตรวจสอบการรับจ่ายพัสดุและตรวจนับพัสดुकงเหลือประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 คณะกรรมการฯ แจ้งผลการตรวจสอบไม่พบครุภัณฑ์ จำนวน 2,232 รายการ อยู่ระหว่างตรวจสอบและแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง

๑๓๖

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

หมายเหตุ 9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	17,158,970.36	15,426,007.72
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	10,667,798.53	8,253,048.68
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	<u>6,491,171.83</u>	<u>7,172,959.04</u>

หมายเหตุ 10 เจ้าหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
เจ้าหนี้การค้า	5,581.12	477,335.35
เจ้าหนี้อื่น	25,846.50	-
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	1,219,607.60	1,300,343.41
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	5,254,716.34	4,504,545.35
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	<u>6,505,751.56</u>	<u>6,282,224.11</u>

หมายเหตุ 11 เงินรับฝากระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
เงินประกันสัญญา	644,805.00	297,775.00
เงินประกันผลงาน	127,978.51	96,115.50
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	<u>772,783.51</u>	<u>393,890.50</u>

หมายเหตุ 12 ภาระผูกพัน

ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 15,033,594.53 บาท และระยะเวลาเกิน 1 ปี จำนวน 4,298,695.00 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 19,332,289.53 บาท และ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 12,402,892.64 บาท ระยะเวลาเกิน 1 ปี จำนวน 1,470,000.00 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 13,872,892.64 บาท -

หมายเหตุ 13 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	157,614,400.00	149,946,600.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	76,043,300.00	89,361,700.00
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	28,000,000.00	8,042,600.00
รายได้จากงบกลาง	16,159,281.59	14,886,486.81
รวมรายได้จากงบประมาณ	<u>277,816,981.59</u>	<u>262,237,386.81</u>

หมายเหตุ 14 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
เงินเดือน	103,485,579.29	94,569,592.86
ค่าล่วงเวลา	187,660.00	153,170.00
เงินประจำตำแหน่ง	12,453,204.17	12,418,851.30
ค่าจ้าง	10,051,703.83	10,335,678.07
ค่าตอบแทนนอกเหนือจากเงินเดือน	-	5,593,109.68
ค่าตอบแทนหมาจ่ายแทนการจัดการธประจำตำแหน่ง	1,636,800.00	2,083,832.26
เงินช่วยค่าครองชีพ	25,740.00	53,640.00
ค่ารักษาพยาบาล	5,376,783.42	5,293,897.23
เงินช่วยการศึกษาบุตร	331,135.25	339,694.50
เงินชดเชย กบข.	933,346.20	899,332.09
เงินสมทบ กบข.	1,400,019.30	1,348,998.14
เงินสมทบ กสจ.	193,795.18	179,114.40
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	119,953.90	148,156.00
ค่าเช่าบ้าน	607,800.00	642,300.00
เงินเพิ่มพิเศษ	28,061,294.37	27,569,226.67
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	3,506,263.06	766,200.51
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	<u>168,371,077.97</u>	<u>162,394,793.71</u>

๑๓๘

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

หมายเหตุ 15 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
บำนาญปกติ	6,258,018.21	5,067,449.52
เงินช่วยค่าครองชีพ	102,564.00	102,564.00
บำเหน็จ	434,554.00	920,258.90
บำเหน็จดำรงชีพ	600,000.00	200,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	989,466.53	917,413.83
เงินช่วยการศึกษาบุตร	-	10,150.00
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	<u>8,384,602.74</u>	<u>7,217,836.25</u>

หมายเหตุ 16 ค่าใช้สอย

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	19,571,995.23	7,423,196.14
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	12,108,112.34	3,188,449.20
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	907,297.92	3,707,787.56
ค่าจ้างเหมาบริการ	19,651,604.34	15,815,404.20
ค่าจ้างที่ปรึกษา	990,000.00	5,766,000.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	623,012.75	380,527.25
ค่าเช่า	305,853.30	3,000.00
ค่าประชาสัมพันธ์	1,061,750.00	-
ค่าใช้สอยอื่น	3,326,761.23	1,778,927.72
รวมค่าใช้สอย	<u>58,546,387.11</u>	<u>38,063,292.07</u>

หมายเหตุ 17 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ค่าไฟฟ้า	10,015,714.73	9,718,248.81
ค่าน้ำประปา	64,442.43	62,870.26
ค่าโทรศัพท์	1,944,825.18	1,952,641.23
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	1,735,914.50	2,134,650.00
ค่าบริการไปรษณีย์	227,264.00	151,502.00
รวมค่าสาธารณูปโภค	<u>13,988,160.84</u>	<u>14,019,912.30</u>

หมายเหตุ 18 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
ส่วนปรับปรุงอาคาร	239,200.60	74,078.40
ครุภัณฑ์	11,700,006.63	13,461,547.53
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	2,414,749.85	2,304,928.75
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	<u>14,353,957.08</u>	<u>15,840,554.68</u>

หมายเหตุ 19 อื่น ๆ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ให้กระทรวงการคลังจัดตั้งบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ทำหน้าที่ก่อสร้างและบริหารโครงการศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ถนนแจ้งวัฒนะ และบริหารจัดการทรัพย์สินอื่นของรัฐ ตามนโยบายรัฐบาล และให้กรมธนารักษ์ตั้งงบประมาณเพื่อชำระค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน ค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์แทนทุกหน่วยงานในศูนย์ราชการฯ โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณค่าเช่าพื้นที่สำนักงานตลอดอายุสัญญาเช่า 30 ปี และค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์ โดยทยอยจ่ายเป็นเวลา 5 ปี และเป็นผู้ทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการเช่าพื้นที่ในโครงการศูนย์ราชการฯ แทนทุกหน่วยงาน ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ย้ายที่ทำการจากเลขที่ 326 ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มาปฏิบัติงานที่ศูนย์ราชการฯ ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2552 โดยกรมธนารักษ์ได้จัดให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคาร A) ชั้น 1-9 จำนวนเนื้อที่ 17,150 ตารางเมตร ปัจจุบันสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ยังมิได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคาร โครงการศูนย์ราชการฯ บริเวณถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ระหว่างกันกับกรมธนารักษ์ และบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2561

	(หน่วย : บาท)	
	2561	2560
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี		
รายได้จากการขายสินทรัพย์	80,000.00	3,242,000.00
รายได้ค่าธรรมเนียมการบริการอื่น	36,954.00	22,408.00
รายได้ค่าซื้อเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง	-	4,000.00
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากที่สถาบันการเงิน	497,695.54	414,161.59
รายได้ค่าปรับอื่น	57,240.77	126,696.32
รายได้เงินเหลือจ่ายปีเก่า	3,231,886.08	174,635.61
รายได้ค่าขายของเบ็ดเตล็ด	5,852.00	14,092.00
รายได้จากการรับทรัพย์สินและการชดเชยค่าเสียหาย	3,500.00	-
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	<u>3,913,128.39</u>	<u>3,997,993.52</u>
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	<u>(3,913,128.39)</u>	<u>(3,997,993.52)</u>
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	<u><u>0.00</u></u>	<u><u>0.00</u></u> ±

รายชื่อคณะกรรมการ “รายงานประจำปีศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปี ๒๕๖๑”

ประธาน

นายชวนะ ไตรมาส เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการ

๑) นางพรทิกา ไสวสุวรรณวงศ์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๒) พันโท ภาณุภูมิ ศิลารัตน์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๓) นายบุญเสริม นาคสาร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร
๔) นางวิภาวรรณ หะวานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร
๕) นายชวลิต ศรีโถมงาม	ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี
๖) นางพรพิมล นิลกจันทร์	ผู้อำนวยการสำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
๗) นางสาวสิริยา หอมสุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๘) นางสาวสุวัชรีย์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการสำนักคดี ๕
๙) นางสาวอัจฉราพร พรมุกดา	ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา
๑๐) นายธนวินท์ ณ เชียงใหม่	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร
๑๑) นางพจนพร ทวนทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ
๑๒) นางสาวมาลินี ธีระวรกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประชาสัมพันธ์
๑๓) นางดวงชีวัน กาญจนารักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานหอสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญ
๑๔) นางสาวทัศนชนกร ลิกะไชย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทรัพยากรมนุษย์
ปฏิบัติหน้าที่ ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบาย
และยุทธศาสตร์
๑๕) นางศุจิพร เกียรติวิวัฒน์	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๖) ว่าที่ร้อยตรี เฉลิมชนม์ บุญเกียรติสกุล	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๗) นายพีรวิชญ์ ธนฤตย์มนตรี	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๘) นางสาวธยารัต อาชาพิทักษ์	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

๑๔๒

รายงานประจำปี
๒๕๖๑

รายงานประจำปี
ศาลรัฐธรรมนูญ

สรุปคำวินิจฉัย
ศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ Office of The Constitutional Court

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เลขที่ ๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

The Government Complex Commemorating

His Majesty The King's 80th Birthday Anniversary, 5th December, B.E. 2550 [2007]

Rajaburidirekridhhi Building, 120 Chaengwattana Road, Laksi, Bangkok 10210

Tel. 0 2141 7777 Fax : 0 2143 9522 www.constitutionalcourt.or.th